

SLOVENSKI

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL "Naš tisk" / Direktori: Rudi Janžek / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska: Tiskarna "Slov. poročevalec" / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva 5/II, telefon 23-522 do 23-526 / Oglasi: Ljubljana, Tomšičeva ulica 6, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-Te-163 / Mesečna naročnina 200 din

Poročevalec

DELO ODBORA ZA GOSPODARSTVO ZVEZNEGA ZBORA LJUDSKE SKUPŠČINE

Za enakomerno proizvodnjo in razdeljevanje premoga

V nadaljevanju svojega dela je odbor za gospodarstvo zveznega zbora postavil na dnevni red poslovnih odborov, ki je bil po daljši razpravi sprejet. V vsem času razprave o poslovniku je bil prisoten predsednik ljudske skupščine Moša Pijade, ki je daljše sugestije k posameznim konkretnim vprašanjem. Odbor je nato začel razpravljati o predlogu družbenega plana in sicer o proizvodnji in predelavi premoga.

Za to gospodarsko panogo je predvidena proizvodnja 12 milijonov 853 tisoč ton, kar je za 13% več od lanskoletne proizvodnje. Vsi govorniki so bili enotnega mnenja o tem, da je tako postavljena proizvodnja realna in da je celo možnost za

večjo proizvodnjo. Zaradi tega se je razprava v glavnem sukala okrog tega, kako zagotoviti enakomerno proizvodnjo in razdeljevanje premoga, da bo rudarstvo lahko izpolnilo svoj plan. Ko je odgovarjal na vprašanja več narodnih poslancev, je predstavnik zavoda za planiranje izjavil, da je v sekretariatu za narodno gospodarstvo projekt, po katerem bi enakomernost proizvodnje premoga bilo treba zagotoviti na ta način, da bi se v industriji obvezno držale zaloge. Enolastno bi se predpisalo, kolikšne minimalne zaloge morajo imeti posamezna podjetja oziroma poedinke gospodarske panoge. Po tem projektu bi se morale železnice oskrbeti s premogom za vse

leto. V široki potrošnji pa bi se moralo enakomerno povpraševanje zagotoviti potom kreditiranja. Krediti pa naj bi se dajali od marca do oktobra in novembra, to je v času, ko je proizvodnja v pregovornih najmanjša. Prav tako bi se dajal krediti za zaloge v industriji in železnici. Prav tako se pripravljajo predlog, po katerem bi se krediti za obvezne zaloge premoga dajali po posebnih prednostnih obrestih.

Prav tako je bilo v razpravi govora o nerentabilnih rudnikih, ki bodo po mišljenju ljudskega poslance Vojka Begoviča v novih pogojih prišli v poljožaj, v katerem bodo odvisni od dotacij samouprav. Novi sistem jih izvira s tržišča. Govorniki so poudarili, da so ti rudniki važni ne samo za zaposlovanje delovne sile, temveč tudi iz drugih razlogov, in je treba temu vprašanju posvetiti resno pozornost.

Ljudski poslanec iz Tuzle Pašaja Mandžić je govoril o koksarstvu v Lukavcu, ki že danes dela z mešanico 25% lignita in 10% črnega premoga domačega izvora, medtem ko ostali odstotek predstavlja uvoženi premog. Dejal je, da veruje, da bomo uspeli tudi z našim slabšim premogom, za kar pa bo treba več

časa. Po njegovem mišljenju je osnovno vprašanje, ki se pri tem postavlja, da bi bilo treba manj delati v laboratorijih v Beogradu in Ljubljani, več pa v sami koksarni.

Ko je govoril na koncu seje o razpravi je predsednik odbora Milentije Popović poudaril, da sta bila v njej bistvena dva problema. Prvič, da so premogovniki, ki menijo, da jim je amortizacijska stopnja premajhna, da bi obdržali normalno proizvodnjo. V tem primeru, je dejal Milentije Popović, lahko zahtevajo, da se ponovno napravi ocena in da se ta odstotek poveča, druga pa je stvar, da je treba v rudarstvu dati več prostosti podjetjem pri uporabi amortizacije, oziroma da rudniki lahko svobodneje uporabljajo tisti del amortizacije, ki je določen za zamenjavo.

Drugo, kar se tiče enakomernosti proizvodnje in prodaje je poleg vseh stvari, ki so bile omenjene v razpravi še ena, in to, da se morajo sami premogovniki truditi, da bodo cene nižje. Oni tega preteklo leto niso delali. Če bi to storili, bi se industriji izplačalo kupovati v, in kolikor so tehnične možnosti bi tudi delala zaloge v letnih mesecih.

DELO ODBORA ZA GOSPODARSTVO ZBORA PROIZVAJALCEV ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Nadaljevanje razprave o kmetijstvu

Odbor za gospodarstvo zbora proizvajalcev ljudske skupščine Jugoslavije je danes že drugi dan razpravljalo o kmetijstvu v predlogu družbenega plana za leto 1954. Odbor je dosedaj nameraval že celo vrsto vprašanj in se vedno pojavlja v razpravah, prav tako pa tudi, da bi bilo potrebno spremeniti roke za odplačevanje dolgov za nabavo poljedelskih strojev itd., posvetiti več pozornosti strokovnemu dvigu kmetov, pospešiti izgradnjo malih tovarn za konzerviranje sadja itd., itd. Res je, da plan še daleč ne predvideva tistih sredstev za kmetijstvo, ki bi bile nujne, če bi hoteli, da bi letošnje leto pomenilo prelomnico v tej naši gospodarski panogi. Stvarno stanje pa nam to onemogoča. Izdatki za našo obrambo so zaradi mednarodnega položaja še vedno izredno visoki, naša industrija zaradi dograditve ključnih objektov še vedno za našim splošnim gospodarskim razvojem in zato je razumljiva velika pozornost, s katero poslanci proučujejo njen položaj. V načelni razpravi o družbenem planu, ki je bila na skupnih sejah obeh gospodarskih odborov, je bilo slišati mnenje, da družbeni plan ne izraža objavljenih politike zveznega izvršnega sveta glede kme-

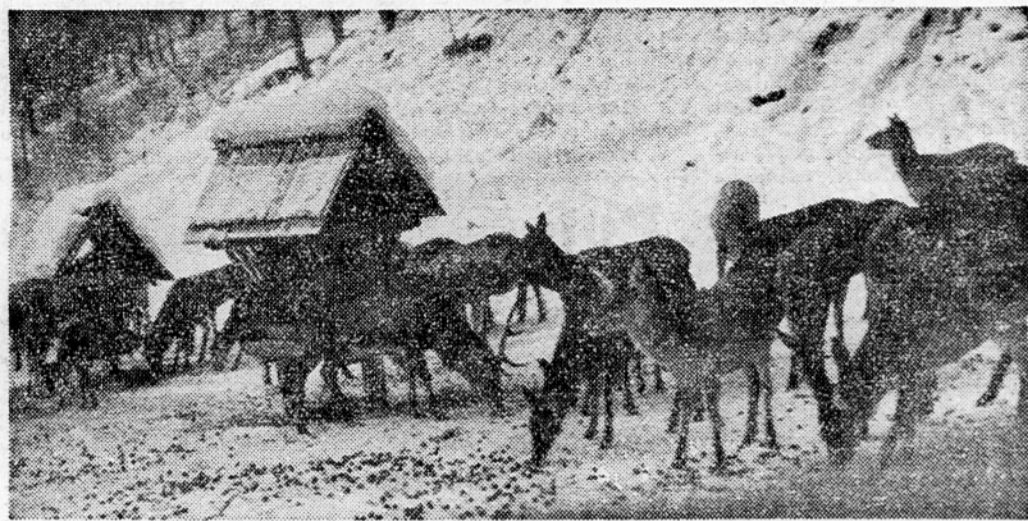
tijstva. Bilo je precej pripomb tudi na to, da plan predvideva za kmetijstvo samo kredite, ne pa tudi proračunske izdatke. Misel, da bi bile potrebne investicije za melioracije, se še vedno pojavlja v razpravah, prav tako pa tudi, da bi bilo potrebno spremeniti roke za odplačevanje dolgov za nabavo poljedelskih strojev itd., posvetiti več pozornosti strokovnemu dvigu kmetov, pospešiti izgradnjo malih tovarn za konzerviranje sadja itd., itd. Res je, da plan še daleč ne predvideva tistih sredstev za kmetijstvo, ki bi bile nujne, če bi hoteli, da bi letošnje leto pomenilo prelomnico v tej naši gospodarski panogi. Stvarno stanje pa nam to onemogoča. Izdatki za našo obrambo so zaradi mednarodnega položaja še vedno izredno visoki, naša industrija zaradi dograditve ključnih objektov še vedno terja velike investicije, naš promet prav tako itd. Vso to, ki je za kmetijstvo določeno v družbenem planu, predstavlja pač nekakšen kompromis med našimi potrebami in našimi realnimi možnostmi. Glede na to družbeni plan samo s staljša razvoja kmetijstva bi bilo pač ozko, ker ono predstavlja samo eno, čeprav za naš celoten razvoj zelo važno vejo gospodarstva. Razprave so dale razne predloge in mnenja, ki zaslužit pozornost. Tudi kritika določenih postavk v planu je tehtna, toda kljub temu je videti, da osnovne strukture plana o letošnjem razvoju kmetijstva ne bo mogoče spremeniti. Verjetno je, da bo prišlo do manjših sprememb in do bolj točnih formulacij nekaterih postavk plana. To bi se dalo sklepati iz tega, kar so poslanci zahtevali od strokovnjakov zavoda za planiranje, da jim razložijo in dokumentirajo razne pogoje, kar se je tudi zgodilo. Iz njihovega razlaganja so si poslanci zares lahko ustvarili sliko sedanega stanja v našem poljedelstvu, z ujmimi vred - čeprav zaradi pomanjkanja prostora v našem tisku ne tako potrobno - pa tudi naša javnost, ki bo prav tako razpravljala o planu. M. P.

Edvard Kardelj sprejel predstavnike univerz
Beograd, 15. febr. Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj je danes popoldne sprejel predstavnike univerz in visokih šol ter Zdrženja univerzitetnih predavateljev iz vse države, ki so imeli predvčerajšnjim in včeraj v Beogradu prvo meduniverzitetno konferenco. V daljšem razgovoru so predstavniki univerz poročali podpredsedniku Kardelju o delu meduniverzitetne konference ter mu predložili probleme naših univerz in visokih šol.

Jugoslavijo bodo letos obiskali turisti iz skandinavskih držav
Split, 15. febr. Od aprila do oktobra letos se bo pripeljala vsako nedeljo v Split skupina turistov iz Danske, Švedske, Norveške, Finske in Holandske. Potovanja bo organiziral turistični urad Hrvatske. Po načrtu bo prišlo v Jugoslavijo 27 skupin. Švedska turistična agencija »Europa Resort je prijavila 6 skupin turistov, beograjski »Putnik« pa bo organiziral obisk 22 skupin gostov iz Kordana. Letos se turisti iz skandinavskih držav prvič resneje zanimajo za naše turistične kraje.

Obisk grške vojaške delegacije
Djevdjelija, 15. febr. (Tanjug). Vračajoč obisk Jugoslovanski ljudski armadi, katere delegacija pod vodstvom generala Rada Hamovića je bila sredi januarja v Grčiji, je danes prišla v našo državo delegacija grških oboroženih sil, ki jo vodi generalni podpolkovnik Manidakis Stilijs. V Djevdjeliju je sprejela in pozdravila skupina višjih oficirjev skopljanske vojaške oblasti. Med petdnevним bivanjem v Makedoniji bo obiskala vojaške enote skopljanske oblasti.

Novi vodja italijanske delegacije v komisiji za razmejitev v Jugoslavijo
Ljubljana, 15. febr. V Ljubljano je prispel novi vodja italijanske delegacije v diplomatski komisiji za razmejitev med Jugoslavijo in Italijo, pooblaščen minister republike Italije - dr. Omero Formentin. Imenovan je namesto pooblaščenega ministra Renata Giardimija. Jugoslovansko - italijanska komisija za razmejitev se bo verjetno dne sešla v Ljubljani, kjer ima svoj stalni sedež.

Na krmišču. V skrajnem tržiškem kotu golijo tudi jelene, ki jih hranijo z divjim kostanjem in senom. Divji kostanj je za jelene najslabša jed.

BERLINSKA KONFERENCA

Edenov odgovor Molotovu

Britanski minister Eden znova ponudil Sovjetski zvezi razširitev anglo-sovjetskega pakta

Vzhodni Berlin, 15. febr. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Današnji javni sestanek ministrov za zunanje zadeve štirih velebil se je začel ob 15.30 v sovjetskem veleposlanstvu v vzhodnem Berlinu. Jutri se bodo ministri spet sestali v poslojpu zavezniškega nadzorstvenega sveta v Zahodnem Berlinu.

Danes se nadaljuje razpravljanje o 2. točki dnevnega reda: nemško vprašanje in varnost v Evropi.

Britanski minister za zunanje zadeve Eden se je dotaknil večrajšnje izjave Molotova, po kateri Sovjetska zveza baje kot pogoj za rešitev avstrijskega vprašanja ne vztraja na uicenuju severnoatlantskega pakta. Eden pa je v svojem govoru pokazal, da je smoter Sovjetske zveze tako glede avstrijske državne pogodbe kakor tudi glede sistema evropske varnosti, ki ga je predlagal Molotov, uničiti zahodni sistem varnosti. Britanski minister je dejal, da je namen sovjetskih predlogov o sistemu evropske varnosti utrditev sovjetskega sistema varnosti v Vzhodni Evropi v škodo zahodnega sistema. »Nikoli nisem zahteval od Sovjetske zveze, naj zanemari svojo lastno varnost«, je dejal Eden. »Na sprotno, dvakrat sem predlagal

razširitev angleško-sovjetskega pakta«.

Na koncu je Eden v kratkem zgostil stalistične britanske vlade do problemov, o katerih so govorili v okviru 2. točke dnevnega

Napoved konference petih

Berlin, 15. febr. (AFP). Ministri za zunanje zadeve ZDA, Velike Britanije, ZSSR in Francije so imeli danes dopoldne tajni sestanek. Po sestanku je bilo objavljeno sporočilo, da so nadaljevali razpravljanje o 1. točki dnevnega reda - sklicanju konference petih ob udeležbi Kitajske in zmanjšanju mednarodne napetosti. O tem bodo razpravljali tudi v sredo dopoldne na tajni seji.

Berlin, 15. febr. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Današnji četrti tajni sestanek je v poslojpu sovjetskega veleposla-

Avstrija in berlinska konferenca

Dunaj, 15. febr. (AFP). Dunajski časopis izražajo danes v naslovih in komentarjih globoko razočaranje ob Molotovu za zavrnitve predloga o čimprejšnji sklenitvi državne pogodbe. Priobčili so vesti, po katerih je sovjetska delegacija na berlinski konferenci včeraj skušala prisiliti na zastopnike Avstrije, da bi sprejeli pogoje sovjetskega ministra za zunanje zadeve. V odgovornih dunajskih krogih pa izjavljajo, da so te vesti popolnoma brez podlage. Molotov se je včeraj med konferenco večkrat obrnil na varnost na avstrijskega ministra ing. Figla, česar pa ni mogoče vzeti kot pritisk. Isto velja za osebni razgovor, ki sta ga imela včeraj popoldne Molotov in Figl.

Avstrijski kancler ing. Julius Raab se je davi telefonično razgovorjal z avstrijsko delegacijo v Berlinu, nato pa je imel sestanek s podkanclerjem dr. Adolfom Schärfom. Zvedelo se

Kako je z zaslužki, izgubljenimi v zimskem obdobju?

Beograd, 15. febr. Po odločbi zveznega izvršnega sveta lahko gradbena podjetja izplačujejo povračilo svojim delavcem za čas prekinivite dela zaradi vremenskih neprilik in tedaj, ko ni realizacije. Izplačila se lahko izvršujejo največ do 75 odstotka zneska tarifne postavke iz tarifnega pravilnika podjetja za 1954. leto. Ta povračila padajo na breme sklada plač, ki ga morajo gradbena podjetja ustvariti v 1954. letu. Izplačilo povračila je potrebno, da se ohrani stalen sestav delovne sile v podjetju. Soglasje o tem, za katero obdobje ima podjetje pravico, da izplačuje povračilo, daje posebno odločbo sekretar sveta za gospodarstvo ljudske ožbora, okraja ali mesta, na čigar področju je sedež podjetja ali kjer je gradbišče. Narodna banka bo odobraval podjetjem za izplačilo teh povračil kratkoročne kredite z obrestno mero 2 odstotka letno.

je, da so se voditelji koalicijskih strank zedinili, da trenutno ni povoda za nova navodila ministru za zunanje zadeve Figlu, ki zastopa Avstrijo na berlinski konferenci. Navodila, objavljena v sporočilu avstrijske vlade, torej še vedno veljajo. Po teh navodilih je sovjetska zahteva, naj bi ostale tute cete v Avstriji tudi po podpisu pogodbe, za Avstrijo nesprejemljiva.

Kosilo pri Edenu

Berlin, 15. febr. Posebni dopisnik Tanjuga poroča: Avstrijski minister za zunanje zadeve Leopold Figl in državni sekretar dr. Bruno Kreisky sta bila danes gosta na kosilu pri britanskem ministru za zunanje zadeve Edenu. Oba je povabil za jutri sovjetski minister za zunanje zadeve Molotov, v sredo pa bosta gosta ameriškega ministra za zunanje zadeve Johna Fosterja Dullesa.

Referat Edvarda Kardelja v biltenu Socialistične internacionale

London, 15. febr. (Tanjug). Bilten Socialistične internacionale, ki izhaja v Londonu, je objavil v zadnji številki nekoliko skrajšan prvi del referata Edvarda Kardelja na III. izrednem plenumu CK ZKJ. V prihodnji številki bo objavil nadaljevanje.

Obisk grške vojaške delegacije

Djevdjelija, 15. febr. (Tanjug). Vračajoč obisk Jugoslovanski ljudski armadi, katere delegacija pod vodstvom generala Rada Hamovića je bila sredi januarja v Grčiji, je danes prišla v našo državo delegacija grških oboroženih sil, ki jo vodi generalni podpolkovnik Manidakis Stilijs. V Djevdjeliju je sprejela in pozdravila skupina višjih oficirjev skopljanske vojaške oblasti. Med petdnevним bivanjem v Makedoniji bo obiskala vojaške enote skopljanske oblasti.

ga reda. Dejal je, da je britanska delegacija predlagala praktičen predlog za rešitev nemškega vprašanja, da pa je Sovjetska zveza odklonila ta predlog celo kot podlago za razpravljanje.

»Ko smo izrazili naše predloge, nismo pozabili na varnost v Evropi«, je dejal dalje britanski minister. Se enkrat je poročil Sovjetski zvezi razširitev britansko-sovjetskega pakta in predlagal razgovore o morebitnih nadaljnjih sovjetskih zahtevah, pribil pa je, da Zahod ni pripravljen opustiti severnoatlantskega pakta, katerega je imerval značin za zagotovitev naše lastne varnosti in svobode«.

Kje naj bo težišče javne razprave

Obenem z razpravo v skupščinskih odborih se začneja o družbenem planu za l. 1954 tudi širša javna razprava. Ta razprava bo verjetno posebno živa v naših gospodarskih organizacijah, kjer se je deloma začela že tedaj, ko so bili objavljeni novi gospodarski predpisi in uredbe, ki so tudi osnova družbenemu planu. Sama objava družbenega plana in razprava, ki se danes razvija v skupščinskih odborih, bo nedvomno pripomogla do razčiščenja in pravičnega pojmovanja mnogih vprašanj, ki so jih odprle nove gospodarske uredbe in njihovi ekonomski instrumenti, posebno še pred našo proizvodnjo. V dosednji razpravi se je pogosto dogajalo, da so podjetja, in njihovi organi delavskega upravljanja vse preveč videli sami sebe, ker so nove uredbe povsem praktičistično prenašali na lastne primere. Pri tem so pozabljali na celoto problemov, ki jih uredbe odpirajo, predvsem pa na njihovo bistvo, ki je nadaljnja demokratizacija našega gospodarskega življenja, zlasti še uveljavitev pravic komunne. No, sedaj ko je družbeni plan objavljen, smo prepričani, da bo tudi razprava veliko plodnejša in konstruktivnejša.

Že dosedanja načelna razprava v skupščinskih odborih je jasno podčrtala dejstvo, da je družbeni plan za leto 1954 zgrajen na realnih možnostih, ki so jim osnova gospodarski razvoj in gospodarski uspehi v letu 1953. Znano je, da se je v letu 1953. industrijska proizvodnja povečala za 12%, letos pa naj bi se za nadaljnjih 17%. Čeprav je to dejstvo zelo razveseljivo in nedvomno pomeni, da naše gospodarstvo prehaja v obdobje stabilizacije in postopnega večanja industrijske proizvodnje, pa v sami razdelitvi narodnega dohodka ne omogoča še kakih bistvenih sprememb. Predvsem so tukaj še vedno velike potrebe federacije, katerim se ni mogoče izogniti in ki te možnosti omejujejo. To so predvsem izdatki za narodno obrambo, izdatki za dotacije nerazvitim republikam in plačilo naših dolgov v inozemstvu.

Čeprav se je svetovni politični položaj v zadnjem letu nekoliko popravil vendarle tu še niso nastopile tako velike spremembe, ki bi dopuščale zmanjševanje izdatkov za našo narodno obrambo. Prav v zadnjem letu smo se na primeru Trsta ponovno prepričali, kaj pomeni močna armada pri obrambi naših pravic in neodvisnosti. Nadalje je še vedno potrebna finančna pomoč naše države skupnosti zaostalim področjem, tako Črni Gori in Makedoniji, če hočemo, da se

Doslej je bilo težišče razprave, kolikor se je spodaj razvijala, predvsem na vprašanje instrumentov novih gospodarskih uredb. Ta razprava ne more biti nekoristna, če jemlje kot osnovo celoto in vemo, da je že prinesla nekatere konkretne predloge za koristne spremembe, nekatere pa najbrže še tudi bo prinesla. Toda, kakor je dejal v skupščini tov. Kraigher, ne smemo pričakovati, da je sprememba instrumentov kako zdravilo za posamezne težave, ki se utegnejo pojaviti v planu. Sprememba instrumentov je lahko zdravilo samo, če se točneje in enakomerneje porazumele obveznosti na posamezne okraje in podjetja.

Vidimo pa, da s samo spremembo instrumentov ne moremo priti do kakih novih finančnih sredstev. Ker so osnovne postavke plana, kakor smo že ugotovili, take, da jih tudi ni mogoče bistveno spremeniti brez škode za skupnost, je jasno, da prav razprava o doslej še neizkoriščenih rezervah in možnostih v naši proizvodnji, lahko največ koristnega prispeva k naporom za realizacijo letošnjega družbenega plana. A. J.

OBVESTILO

Uprava kluba poslancev LS LRS obvešča vse svoje člane, da bo v četrtek, dne 18. II. 1954 ob 10. uri dopoldne, v prostorih kluba poslancev, Pukarjeva ulica 13, sestanek zaradi priprav za razprave o republiškem planu za leto 1954.

Klub poslancev

Dotacija je eno, investicija drugo

Iz razprave v skupščinskih odborih za proračun

Beograd, 15. febr. Odbora za proračun obeh zborov zvezne ljudske skupščine sta obdelala do danes opoldne od skupnih 67 členov predloga zakona o proračunih 17 členov. Razpravo v posameznosti zelo olajšuje iz črna razprava, ki se je vodila o tem predlogu v načelu.

V obsežni razpravi o vlogi in pomenu dotacij, o čemer govorijo pet členov predloga, je ljudski poslanec Josip Kolar predlagal, naj bi se določilo, da smejo določiti organi, ki so pristojni za dajanje dotacij, tudi namen sredstev, ki ji dotirajo, in predpisati pogoje, pod katerimi dajejo dotacije. Glede na to, da je ta predlog več poslanec odločil, ga je Kolar umaknil, ker se je strinjal z obrazložitvijo ljudskega poslancina Stepanovića, ki je dejal, da bi določanje namena in predpisovanje pogojev za dotacije v praksi predstavljalo direktno vmešavanje organov, ki dajejo dotacije, v samoupravne pravice predstavniških teles, katerim se dotacija daje. Vendar so poslanci, ki so razpravljali o tem vprašanju, s Stepanovićem vred prišli do sporazuma o tem, da je pogosto potrebno, v naprej določiti, v kakšnem namenu naj se uporabijo sredstva, ki se dotirajo investicijskemu skladu. S takim določanjem namena se lahko zagotovi rentabilnost in koristnost določene investicije. Razprava o tem vprašanju je torej ugotovila, da je treba pojem dotacije ločiti od pojma investicije, ker gre pri tem za dve različni stvari.

Splošno sprejeto stališče, na vsa dajanje dotacije okrajem le v

resnično nujnih primerih, to se pravi v primerih, da ta ali oni okraj ni aktiven, je ljudski poslanec Kolar menil, da bi bilo prav, če bi predvideli novi davki na dohodek iz kmetijstva, ki ga predlog zakona predvideva kot vir dohodkov za ljudsko republiko, kot dohodek za okraj. Na ta predlog je poverjenik zveznega izvršnega sveta odgovoril, da bo on sam predlagal amandma, po katerem bi moge republike pustiti okrajem kot njihov dohodek določeno odstotek od pobrane davka na dohodek ali celo ves ta dohodek.

V razpravi o določbah pred-

loga o uravnovešenosti proračuna je ljudski poslanec Mihajlo Apostolski pripomnil, da bi bilo treba natančneje določiti, kdo sme in ob kakšnih pogojih po večati izdatke oziroma zmanjšati dohodke proračuna. Poverjenik zveznega izvršnega sveta je obrazložil določila predloga in navedel nekaj primerov, kdaj lahko pride do takih pojavov. Izvršni svet n. pr. lahko sklenu, da se ustanovi kakšna nova samostojna uprava, vendar ne more določiti zanjo izdatkov, če na to ne pristane skupščina oziroma njen proračunski odbor, ki je pristojen, da odobri proračun za določeno ustanovo.

Odbora sta nadaljevala delo ob 5. uri popoldne.

Položaj in problemi šolstva v Srbiji

Tisoč novih profesorjev potrebujejo za srednje šole — Hiperprodukcija strokovno nezadostno izobraženih ljudi? — Premalo zanimanja za srednje strokovne šole

Beograd, 15. febr. Odbor za proračun republiškega zbora srbske skupščine je proučeval danes splošne probleme kulture in prosvete v tej republici.

Poročevalec izvršnega sveta je govoril o teži situaciji zlasti na področju šolstva. Te težave so različnega značaja, na eni strani je pomanjkanje šolskih poslopij, učil in inventarja sploh, na drugi strani pomanjkanje učnega kadra, dalje slab nivo pouka itd. Večina šolskih poslopij v republici ne zadovoljuje, mnoga so v slabem, skoraj neuporabnem stanju. Osnovni pouk se vrši v mnogih krajih v privatnih hišah. Poseben problem so gimnazije. Stevilo dijakov se je z ozirom na prednjo področje, število profesorjev pa se je povečalo le za 4 odstotke. Ze sedaj bi bilo po-

trebnih vsaj 1000 novih profesorjev. Tudi tu je v kritičnem stanju šolski prostor, dalje laboratoriji in fizikalni kabineti itd. Potrebovali bi preko 18 milijard dinarjev, da bi pokrili osnovne potrebe.

Se težje je položaj strokovnih šol. Ljudski odbori jih odlanjajo, ker so izdatki za te šole relativno večji kot za ostale šole. Vprašanje srednjih strokovnih šol je zanimivo tudi za to, ker je malo mladine za uk v teh šolah in se bo tako zgodilo, da bodo imeli več fakultetno izobraženih strokovnjakov, kot pa strokovnikov srednjih strokovnih šol. Vrsto nerenih vpisanih je tudi na visokih šolah. Letos je vpisanih samo v Beogradu 11.000 študentov, zmogljivost univerze pa je največ 6000. Dalje se je na medicinsko, filozofsko, tehnološko in še nekatere druge fakultete prijavilo toliko študentov, da je sistem sodobnega eksperimentalnega študija praktično nemogoča, zaradi česar pouk mnogo trpi. Rezultat takega stanja ne bo v hiperprodukciji visoko strokovnih ljudi, marveč v tem, da ni mogoč pouk na potrebnem nivoju, zaradi česar nastala hiperprodukcija strokovno nezadostno izobraženih ljudi. V sklopu teh vprašanj postaja vedno bolj aktualno tudi vprašanje stipendiranja, ki je sedaj čisto materialno, namesto da bi bil šolski ukrep.

Zbiranje podatkov o splošnem ljudskem premoženju

Zagreb, 15. febr. V ljudskih odborih okrajem in v mestu na Hrvaškem so začeli zbirati podatke o kmetijskem premoženju v skladu s splošnega ljudskega premoženja. Ustanovili so posebne komisije, ki morajo do 21. aprila zbrati podatke o teh zemljiščih in sestaviti seznam koristnikov. S tem bodo dobili pravilno izračunavanje in bodo pravno zaščitili splošno ljudsko premoženje.

Ljudski odbori niso dovolj skrbeli za zboljšanje in zaščito takih zemljišč. V mnogih krajih so si kmetije samovoljno prilastili zemljiške parcele in jih protipravnno izkoristili. To se je dogajalo zlasti v slavonskih okrajih. Kjer je take zemlje največ. Prvni strokovnjaki izvršnega sveta trdijo, da je glavno pomanjkanje podatkov in listin v tem, katere parcele na področju ljudskega odbora spadajo v sklad splošnega ljudskega premoženja. Na podlagi zbranih listin bodo uvedli natančno evidenco takih zemljišč.

Skupščina in novinarji

Skupščinski novinarji te dni niso posebno dobro razpoloženi, pa ne zaradi tega, ker je v skupščini morala dolgočas, temveč prav nasprotno, debate so tako zanimive, da je zares škoda kar koli izpustiti. Vsega pa ni mogoče zasledovati, kajti po znanem zakonu iz fizike, nobeno telo ne more hkrati biti na raznih krajih. Novinarji pa bi morali biti hkrati v odboru za gospodarstvo zveznega zbora, v odboru za gospodarstvo zbora proizvajalcev in v odboru za proračun. Ker pa zaradi omejenega fizičnega zakona, ne morejo biti povsod, nam je vsako jutro, ko pridemo v skupščino, prva skrb sledeče vprašanje: kam naj grem danes, oziroma v katerem odboru bo danes najzanimivejša debata. Na to vprašanje ni prav nič lahko odgovoriti. V približnosti ne znamo gledati in zato je vsaka naša odločitev o tem, v kateri odbor bomo šli, poslušati razpravo, pravzaprav kupovanje mačka v zaključju. Danes zjutraj je na primer odbor za gospodarstvo zveznega zbora začel razmatirati svoj poslovnik, pa sem se hitro preselil v odbor zbora proizvajalcev, ki je nadaljeval diskusijo o kmetijstvu. Ne morem reči, da tu nisem slišal zanimivih stvari in prav nič mi ni žal, da sem se danes odločil za ta odbor. Povedati hočem samo to, da sem se strahno začudil, ko sem med odmorom o tej diskusiji skočil pogledat, kaj dela zvezni odbor, in tu videl, da je diskusija o svojem poslovniku, ki me ni zanimala, že končana in da živo razpravljajo o proizvodnji premoga, ki me pa zelo zanima. Povedati je treba tudi to, da smo predstavnik republiških listov in radijskih postaj v skupščini v neenakopravnem položaju z novinarji Tanjuga, Borbe, Politike in Radio Beograd. Do te naše neenakopravnosti sicer ni prišlo namenoma, temveč zaradi objektivnih težav pri defriranju stenogramov skupščinskih debat. Pri svoji sedajni organizaciji skupščinski tiskovniki uradno lahko da novinarjem največ sedem izvodov defriranih stenogramov. Od tega dobe štiri izvode Tanjuga, Borba, Politika in Radio Beograd, ostali trije po so na razpolago ostalim novinarjem. Nas pa je mnogo več, kakor pa je teh izvodov. Tu potem pride do polnega izraza zelo priljubljena parola »najdi se«. Slovenci temu pravimo »kdor prej

pride, prej melje». Imamo torej na izbiro — ali sedimo v odboru in sami sledimo razpravi in beležimo kar ujamemo, ter pri tem tvegamo, da si napačno zabeležimo podatke, ali pa da sedimo v tiskovnem uradu in sledimo debati po stenografskih izvodih. To je sicer najbolj gotovo, ima pa to slabost, da smo v zadregi s časom, kajti ti izvodi pridejo v urad šele uro ali uro in pol po tem, ko je diskutant govoril. Praksna nas je naučila, da je najbolje, da si sami delamo zapiske in naknadno preverimo podatke po stenogramu. Zgodi pa se tudi, da si kdo stenogram »izposodi« za daljši čas, čeprav je prepovedano stenograme nositi iz urada. Kaj pa potem?

Ko smo danes v novinarskem klubu razpravljali o teh naših konkretnih težavah, nas je neki kolega potolažil, češ da nam sedaj je rožice cvetelo, kaj pa bo tedaj, ko bodo zasedali vsi odbori! To je pa res — smo rekli. No, pa bo že šlo, saj je osevedini Tanjug lani praznoval 10-letnico svojega obstoja in ima možnost, da v vsak odbor pošlje svojega sodelavca. Niemu pa ne moremo konkurirati in še veselimo, da je tu.

M. P.

Ze dalj časa razpravljajo v vseh občinah reškega okraja in na Reki samo o združitvi v enotno teritorialno-upravno enoto, tako čs bi bil za vse področje mesta in okraja en sam ljudski odbor, ki bi opravljal vse posle dosedanjega mestnega in okrajnega ljudskega odbora. Zamisel o združitvi je logična posledica našega družbenega razvoja, v katerem prihaja vse bolj do izražaja tista resnična demokracija, ki omogoča in daje vsem državljanom pravico, da neposredno upravljajo vedno širše področje družbenega življenja ter da sami vodijo posle državne uprave enako, kakor sami upravljajo tudi proizvodnjo podjetij. Takšen razvoj vedno bolj približuje naša mesta in okraje pojmu komunne, t. j. združenja svobodnih državljanov, ki so se združili zato, da na določenem področju organizirajo proizvodnjo in opravljanje vse posle, ki se tičejo skupnosti.

V Tolminu je bila okrajna mladinska konferenca

Tolmin, 15. febr. Včeraj je bila v Tolminu okrajna mladinska konferenca, na kateri so bili poleg 153 delegatov še predsednik CK LMS iz Ljubljane tov. T. in nek R. m. s. k. sekretar OK ZKS za Tolminsko tovo. A. I. b. in D. U. j. zastopnika SZDL za Tolminsko tovo. A. I. c. s. I. i. c. in predstavniki okrajne zvezne festivala »Partizan« za Tolminsko. Iz referata predsednika okrajnega odbora LMS tov. Jožeta Eržena si je bilo mogoče ustvariti sliko o delavnosti mladine, zlasti na področju prosvete. Na Tolminskem je 3555 organizirane mladine, neorganizirane pa 331. Posebno živahno je bilo delo mladine v pripravah za drugi mladinski festival. Diskusija o referatu je obravnavala razna področja mladinskega dela. Ugotovljeno je bilo, da mladina premalo dela v športnih društvih. Delovna so športna društva samo v Idriji, Tolminu in delno v Kobačju. Razpravljano se tudi o valedniški mladini in o brezposelnosti mladine, ki je na Tolminskem posebno pereča. Delegati so z navdušenjem speli predlog, da bo tretji redni mladinski festival v Tolminu. Na koncu je bil izvoljen novi okrajni komite LMS, ki ima letos 6 članov več kot doslej.

K PROBLEMU ZDRUŽEVANJA MEST IN OKRAJEV:

Združitev Reke in reškega okraja

Zakaj sodijo, da bi bila združitev mesta in okraja v enotno teritorialno-upravno enoto potrebna in koristna — Reka sama naj bi se razdelila na tri občine

družbeni proizvod v vrednosti 45 milijard dinarjev, tako da znaša skupna vrednost proizvedenih dobrin in izvršenih uslug na prebivalca letno 592.000 din. Narodni dohodek dosega na Reki 14 milijard din ali 186.000 din na prebivalca. V okraju pa znaša vrednost bruto-proizvoda 4.25 milijarde, od česar odpade samo na Opatijo 585 milijonov, tako da pride na prebivalca 89.000 din ali šestkrat manj kot na Reki. Okraj ima 49.000 prebivalcev. Narodni dohodek okraja znaša 1.79 milijarde din ali 37.000 din na prebivalca, kar je petkrat manj kot na Reki. Okrog 5.000 prebivalcev okraja je vrhu tega zaposlenih v mestu in po njih ustvarjen narodni dohodek ostane v mestu.

Ze samo to nesorazmerje zahteva, da se odstrani meja med mestom in okrajem. Za to pa govorijo tudi še drugi tehnični razlogi. Mesto sedaj ne more svobodno razvijati svoje industrije, ker si v želji, da si z novo industrijo poveča svoje dohodek, prizadeva, da gradi industrijo samo na svojem že dokaj tesnem področju, čeprav so v okraju dostikrat mnogo ugodnejši pogoji za zgraditev in razvoj industrijskih podjetij. Z združitvijo okraja in mesta bi to odpadlo in industrija bi se lahko razvijala na področju vsega okraja, od česar bi imele koristi ne le mesto, nego tudi občine po okraju. Decentralizacija industrije narekuje tudi stanovniška politika. Koncentracija industrije v mestu sama ima nujno za posledico povečanje števila prebivalstva in s tem tudi še večje pomanjkanje stanovanj. Nasprotno pa bi razporeditev industrije po vsem

okraju zagotovila dovolj delovne sile, a tudi stanovniške in zdravstvene prilike na podeželju bi bile boljše kot v mestu. Kmetijstvo okraja bi se moglo usmeriti izključno na proizvodnjo za potrebe mestnega trga, zlasti, če bi kmetovalci gojili tiste kulture za katere je v mestu največ povpraševanja, predvsem zelenjavo, sadje in mleko, za kar so tudi sicer dani vsi pogoji. S tem bi se v veliki meri rešil problem prehrane mesta, okraj pa bi si zagotovil dokaj večje dohodeke. Pa tudi druge gospodarske pomoze, za katere so v posameznih občinah ustrezni pogoji, bi se mogle uspešneje razvijati, če bi za to skrbelo širša komunalna skupnost.

Okrajni in mestni ljudski odbor na Reki sta napravila podrobno analizo za vsako posamezno občino v okraju, ki kaže, da bi bila za tako preobrazbo sicer potrebna znatna sredstva in daljše razdobje. Okraj sam tega ne bi zmoget, skupni ljudski odbor pa bi vlagal sredstva tam, kjer bi bila najrentabilnejše naložena in kjer bi rodila najhitreje in največje koristi. Zdravstvene in prosvetne ustanove v mestu pa že itak tudi zdaj služijo hkrati tudi okraju (bolnišnice, srednje in strokovne šole itd.). Z združitvijo mesta in okraja bi se ta povezava še bolj poglobila, v določenem obsegu pa bi bila možna tudi decentralizacija tako, da bi se razne šole lahko premestile na podeželje. Kulturne ustanove bi imele mnogo širše področje svojega dela ter bi vplivale na dvigovanje kultur-

Prevoz avstrijskega blaga do Reke po znižani tarifi

Beograd, 15. febr. Na mednarodni železniški konferenci, ki je bila ob navzočnosti zastopnikov železniških uprav STO, Jugoslavije in Italije od 9. do 11. febr. v Trstu, je prišlo do kompromisne rešitve glede sporazuma o ureditvi avstrijskega čezorskega prometa skozi reško in tržaško pristanišče. Lanj v Rimu sklenjeni sporazum je sedaj spremljen v toliko, da bo odslej z področje Stajerske tarifa za prevoz blaga do reškega pristanišča nižja za 2%, za dunajsko področje in za nekatere druge avstrijske kraje pa za 1, 2 in 3%. V skladu s tem se pričakuje, da se bo letos avstrijski promet skozi reško luko povečal.

Po izjavi zastopnika Jugoslovanskih železnic se je ob sklepanju novega sporazuma upoštevalo stališče avstrijskih železnic, ki so pristale na to, da se reši vprašanje tranzita čez Reko in Trst v okviru lanskega, v Rimu sprejetega sporazuma.

Namesto planirane izgube milijonov dobička

Tuzla, 15. febr. Koksarna »Boris Kidrič« v Lukavcu je izdelala januarja 3.000 ton kokska več, kakor je bilo v planu. V teku so dela za pridobivanje kokska iz mešanice ameriškega premoga in domačega lignita. S tem, da je povečala proizvodnjo stranskih produktov (katrana, amonijevoga sulfata, bencola in dr.), je zaključila koksarna lanski plan z dobičkom nekaj milijonov dinarjev, čeprav je bilo prvotno planirano, da bo tovarna izkazala ob koncu leta 600 milijonov planske izgube.

Včeraj in danes

Posvetovanje inženirjev in tehnikov mehanične stroke

Bled, 15. febr. Sinoči je bilo na Bledu zaključeno posvetovanje inženirjev mehanične stroke, ki je bilo na Bledu od 7. do 14. febr. Posvetovanje se je udeležilo nad 70 strokovnjakov iz vseh držav. Podan je bilo 49 referatov iz različnih področij tehnike. Med njimi jih je bil 23, ki so reševali naloge in probleme našega gospodarstva, kar je poseben uspeh tega posvetovanja. Tu so reševali tudi precej nalog s področja tehnike, ki so jih ponovno postavili pred strokovnjake naše industrije, da bodo poskusili problem skupno rešiti. Nekateri referati so strokovno obravnavali gradnjo konstrukcij letal, tadij, industrijskih stavb, tunelov pod pritiskom pri hidrocentralah, izdelavo kompresorjev in silico. Bilo je tudi več referatov popolnoma tehnlčne narave. Na koncu je bilo ustanovljeno v sklopu Zveze inženirjev in tehnikov posebno društvo za napredek mehanike. S tem je bilo posvetovanje zaključeno. B

Za ponovno uvedbo naziva magistra farmacije

Beograd, 15. febr. Letna skupščina društva farmacevtov Srbije je včeraj končala svoje delo in sprejela sklepe, v katerih ponudajo, da se v državo uvede naziv »magister farmacije«. Čeprav je bilo uveljavljeno šele pred mesec, ne kazalo zadovoljive rezultate. Glede nadaljnje pravilnega razvoja lekarn kot zdravstvenih ustanov s

Prebivalci Pančeva čistijo progo Beograd—Vršac

V Braniku so praznovali občinski praznik

Branik, 15. febr. Danes so v znani primorski partizanski vasi Branik na Vipavskem na slovesen način praznovali svoj prvi občinski praznik, ki je iz vsakega postal občinski. V Braniku in Presejrah so ta praznik praznovali že od osvoboditve. Spominja jih dogodkov pred 19 leti, ko so fašistične tolpe ponoči obkobile vas, vrgle prebivalce s postelj in jim zapovedale, da se morajo pripraviti na odhod. Nekaj onemoglih so zaprli v neko hišo in jo minirali. Nato so vsi vasi požgali, 600 prebivalcev pa so natrpali na kamione ter odvedli na prisilno delo. Vrnilo se ni 36 oseb, 22 so jih ustrelili kot talce, 31 vaškihov pa je padlo v partizanskih vrstah. Ta grozni zločin so Nemci in fašisti storili nekaj dni za tem, ko je narodni heroj Anton Štebel — Janko potokel s svojo malo partizansko enoto močno motorizirano kolono, ki se

je iz Komna pomkala proti Braniku. Isti dan so požgali tudi Komnen. Kljub slabemu vremenu se je na praznični občinski praznik zbralo v Braniku nad 1000 ljudi. Zvezni poslanec France Bevk je govoril o trpljenju in žrtvah Primorcev ter njihovi borbi za svobodo. Ob zaključku je izročil prebivalcem Branika pozdrave predsedstva Socialistične zveze Slovenije. Na domu prve organizatorke in aktivistke te vasi Pavle Možina — Rastje so nato odkrili spominski ploščo. Po končani proslavi sta se zvezni poslanec France Bevk in republiški poslanec Remec prisrčno razgovarjala z vasčani. Danes so praznovali prvi občinski praznik tudi na Colu nad Ajdovšino. Tudi te proslave se je udeležilo veliko ljudi, ki so položili vence in cvetje na grobove padlih borcev.

JEZA, IZGUBA ČASA, PODRAŽITEV...

Vse zaradi površno izdelanega okovja

Pred leti, ko nam je še vsega manjkalo, je bilo razumljivo, da je gledala proizvodnja najprej na količino in da kvaliteta izdelkov ni bila posebno važna. Danes so se te stvari že precej spremenile, vendar je še mnogo tega, kar naravnost kriči po izboljšavah. Dotaknem naj se le okovja za stavbeno mizarstvo in še tole v dolbinih ključavnici in ključ za vrata. Take ključavnice nosijo ponosno pečat Titana iz Kamnika, vendar ni mogoče reči, da bi lahko bila tovarna ponosna na svoje izdelke. Mizarji, ki jih jemljejo v roke, godrnjajo in tudi preklinjajo, češ kako da ne more ta tovarna izdelati ključavnice in ključ bolj solidno in natančno. N. pr. luknje za prelitanje ključa so različno debeline, kljuke pa različno debele in tako smo mizarji prisiljeni vsako ključko posebej popravljati, piliti in vrtati, preden jo koristno uporabimo. Brez cele vrste ključavničarskega orodja mizar ne more popraviti vsega tega, kar je slabo naredila tovarna le zato, ker pri delu ne pazi in očitno ne računa s kupcem. Vnaprej se hočem zavarovati očitka, da hvalim tuje izdelke, toda resnici na ljubo moram reči, da imajo inozemce tovarne do svojih kucvec nekotoliko drugačen odnos. Ne dolgo tega sem kupil pri Zeleznici v Ljubljani nekaj

inozemskih ključ za vrata. Res je, da so bile nekoliko dražje od domačih, toda naše podjetje so stale še vedno cenjeje; nič jih ni bilo treba ne piliti ne vrtati; vsaka ključka je pristajala na vsako ključavnicico in na vsaka vrata. S temi inozemskimi ključkami smo prihranili obrabo pil, žag za železo in lomljenje svetrov, poleg dragocenega časa. Po vestnem računanju sem prišel do sklepa, da izgubimo pri montiranju ene same domače ključavnice brez potrebe nad eno uro, da niti ne računam materialnih stroškov (obroba pil itd.). Vestnejše delo v Titano bi z lahkoto prihranilo pri montiranju ene same ključavnice 150 do 200 din, kar bi seveda precej vplivalo na znižanje cen obrtnih uslug. To je le en primer, navedel pa bi lahko še celo vrsto drugih, ki silno ovirajo delo obrtnikov in dražijo naše izdelke. Skrajni čas je, da se podjetja, ki izdelujejo razno okovje in pribor, zamislijo nad svojim slabim delom in da dajo i rok le izdelke, ki jih bodo lahko obrtniki uporabili s čim manjšim trudom in čim hitreje, kjer je to potrebno. Mein, da bi bilo dobro, če bi podjetja poklicala k sodelovanju prizadete obrtnike oziroma upoštevala njihovo mnenje. Le tako bomo prišli do tega, da bomo zadovoljni mi obrtniki, pa tudi podjetja, ki izdelujejo okovje. Zvijlenjski standard dvigamo z večanjem proizvodnje, vendar je napačno, če mislimo pri tem le na količino; kakovost je enako pomembna.

V. T., upravnik državn. mizar. podjetja v Ložu

Proslava 10-letnice smrti dr. Kugyja v Beljaku

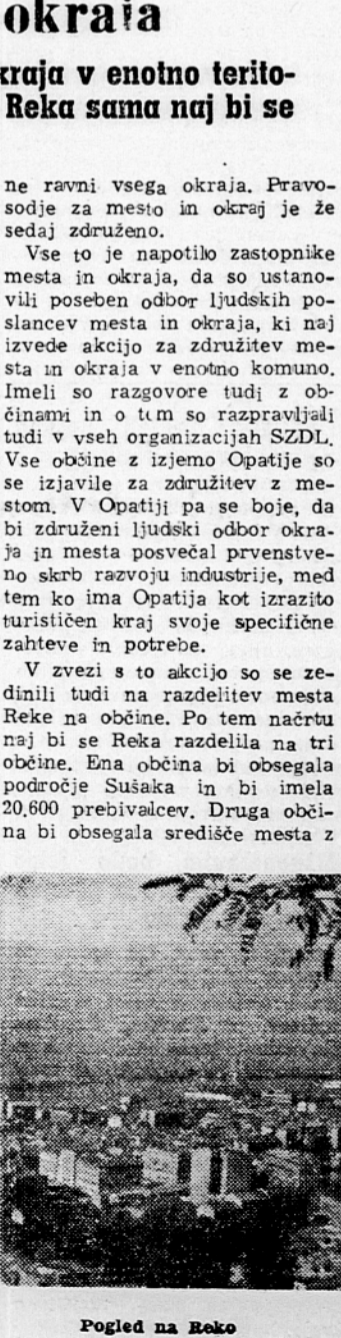
Mestna občina v Beljaku se je v sodelovanju s tamkajšnjo sekcijo Alpenvereina poklonila spominu svojega rojaka dr. Juliusa Kugyja s slavnostno akademijo, ki je bila v petek 5. tega meseca v dvorani mestnega magistrata v Beljaku. Te slavnosti sta se poleg našega konzularnega predstavnika tov. Vošnjaka iz Celovca udeležila tudi predsednik in podpredsednik Planinskega društva Ljubljana - matica. Na sporedu je bilo tudi predvajanje prekrasnih barvnatih diapozitivov iz Julijskih Alp in Trente, to je iz krajev, kjer je pokojni dr. Kugy živel in pisal o lepota Triglava in njegove okolice. Diapozitivi so tolmáčili z izvirnimi odlomki iz knjige Kugyja »Julijske Alpe v siki«, ki je pred leti izšla v nemščini.

Devizni tečaji

Na deviznem obračunskem mestu v Ljubljani so bili dne 15. febr. zaključki po naslednjih tečajih: USA dolar 836,74 (836,74, 841,50, 180); Lstg 2450 (2449,30, 2536,71, 201); DM 21400 (21341,62, 21139,09, 106); FRF 232,49 (232,49, 234,84, 173); SZR 19515 (19509,39, 19501,34, 184); Lit 129,80 (128,15, 129,51, 169); Hfl 21100 (21015,03, 21029,12, 166); Eg. Lstg 1815 (1805,25, 1815, 110); Obr. dolar Avstrija — (810,65, 810,21, 179); Obr. dolar Grčija — (654,94, 656,84, 118); Obr. dolar Turčija — (626,45, 634,67, 111); Obr. dolar Brazilija 620 (620, 620, 166);

Številke v oklepaju pomenijo: 1. število predhodni srednji dr. tečaj, 2. število srednji dr. tečaj FLR, 3. število azlo v %; Crtica za označo devize pomeni, da v tej devizi ni bilo zaključka v Ljubljani. Situacija: Promet je bil srednje velik (50 milij. din). Trgovalo se je v večjih zneskih z amer. dolarji, tl. Irami, angl. in egipt. funti. Tečaj so se spet nekoliko dvignili, ker prodajalci niso pristali na tečajne, nižje od predhodnih srednjih tečajev.

Pogled na Reko

OB ROBU DOGODKOV

Ameriška pomoč evropskim in azijskim državam

Izjava ravnatelja ameriške uprave za poslovanje s tujino Stassena — ZDA bodo predvsem podprle japonsko industrijo

Skodljiva pot Ali se Jugoslavija odreka koroških Slovencev? Čeprav je po našem trdnem prepričanju to vprašanje povsem odedučen in tudi nesmiselno, je pod silo raznih samovoljnih tolmachenj potrebno nanj ponovno odgovoriti.

Tokio, 15. febr. (AFP) Po mnenju Harolda Stassena, ravnatelja ameriške uprave za poslovanje s tujino, sta gospodarska obnova in oborožitev Evrope za enkrat toliko odmaknjena, da položaj v tem delu sveta dovoljuje znižanje ameriške pomoči.

Do konca tega proračunskega leta nameravajo povečati vojaška naročila na Japonskem na 100 milijonov dolarjev, Japonski bodo prodale žita za 50 milijonov dolarjev, 80% domače japonske valute, ki jo bodo do-

bile za to žito, pa bodo investirale v japonsko industrijo za nakup orožja in streliva. Harold Stassen bo odpotoval iz Tokija v Manila, kjer se bo udeležil regionalne konference uprave za poslovanje s tujino.

Leto upanja in strahu

Poudarek indijskega državnega predsednika na prvi letošnji seji indijskega parlamenta — V kašmirskem vprašanju se Indija ravna po priporočilih Združenih narodov

New Delhi, 15. febr. (AFP). Ko je danes začel novo zasedanje parlamenta, je predsednik indijske republike dr. Rajendra

Prasad dejal: »Upamo v napredek miru, hkrati pa nas navdaja strah pred preizkušnjami, ki morda čakajo nas in ves sveta. Predsednik indijske države je potrdil politiko prijateljstva Indije do vseh držav, nato pa se je zelo prizanesljivo dotaknil položaja, ki je nastal med Indijo in Pakistanom zaradi nameravnega vojaškega pakta z ZDA.

New Delhi, 15. febr. (Tanjug). Indijski politični krogi izražajo prepričanje, da bo predsednik vlade Nehru v kratkem pisemno obvestil predsednika pakistanske vlade Mohameda Alija, da Indija v kašmirskem vprašanju še vedno podpira priporočila Združenih narodov. Pakistan se namreč pritožuje, da je bilo s sklepom kašmirske skupščine o tesnejši povezavi med Kašmirom in Indijo kršeno priporočilo Združenih narodov o pripravi ugodnih pogojev za plebiscit. Isti krogi pa poudarjajo, da Indija ne bo odrekala kašmirski skupščini pravice odločati o usodi svoje države. Glede na prizadevanja Pakistana, da bi kašmirsko vprašanje zaradi nedavnih dogodkov vnovič sprožil pred Varnostnim svetom, so delhijski politični krogi prepričani, da Pakistan ne bo uspel. Menijo, da ZDA ne bodo storile koraka, ki bi dal Sovjetski zvezi ugodno priložnost za nove napade na ameriško politiko na Srednjem in Daljnem vzhodu.

ZDA in Guatemala

Gospodarski pritisk pod pretvezo obrambe pred komunistično nevarnostjo

New York, 15. febr. (Tanjug). Po ponesrečenih vstajih proti guatemalski vladi, ki je bila, kakor kaže, pripravljena, se nemara tudi poskus, da bi v Karakasu 1. marca začeli razpravljati o komunističnem vplivu v Guatemali, ne bo posretil. Precej držav Latinske Amerike namreč nasprotuje tej zahtevi. Hkrati so opazili, da so se pokazala v ameriškem ministertvu za zunanje zadeve nesoglasja glede smeri, ki naj bi jo zavzele ZDA do držav Latinske Amerike. Kakor pišejo tujakajski časopisi, je dokaz teh nesoglasij prenešen, ker se ni strinjal z močnika za mednarodne zadeve Johna Cabota za veleposlanika na Švedskem. Drugi dokaz za nasprotujoča si mnenja je bil odstop Duddleya Feedlisa, regionalnega ravnatelja za Latinsko Ameriko v Stassenovi upravi za poslovanje s tujino. Ka-

kor piše »New York Times«, dokazujejo pisma med Cabotom in ministrom za zunanje zadeve Dullesom, da je bil Cabot premišleč, ker se ni strinjal z ekonomsko politiko Do Latinske Amerike. Trdijo, da je Cabot Lodge vztrajal pri tem, da je treba v razmerju ZDA do Južne Amerike predvsem računati s političnimi momenti in ne z gospodarskimi. Tedaj je nastal spor z Guatemalo zaradi nacionalizacije zemlje, ki je bila last ameriške družbe »United Fruit«.

Odgovor na nacionalizacijo je bila gonja v ZDA proti skomunizmu v Guatemali, ki še vedno traja. Nekateri senatorji so zahtevali sankcije proti Guatemali in prepoved uvoza kave iz te države. Guatemalsko ministertvo za zunanje zadeve je imenovalo ta predlog ameriških senatorjev »poskus gospodarskega pritiska«.

PRED PROGRAMSKIM GOVOROM SCELBE

Velik prepad med programom in finančnimi sredstvi vlade

Socialnodemokratska levica, ki je proti vladnemu bloku, bo v nedeljo zborovala v Milanu — Nakame in pričakovanja kominformovcev

Rim, 15. febr. (Tanjug) Predsednik italijanske vlade Scelba je nadaljeval posvetovanja glede programa s člani svoje vlade, zlasti o gospodarsko-finančnem delu programskega govora, ki bo posebno važen. Ministra za proračun in finance sta prevzela nalogo, da bosta proučila možnosti ukrepov, ki bi vladni lahko zagotovili večja finančna sredstva v okviru sedanje davčne in gospodarskega sistema. V tem je namreč ključ učinkovitosti vladnega programa investicij in gospodarsko-socialnih načrtov, ki bi morali olajšati brezposelnost in težak položaj delavskih množic. Proračunska sredstva vlade so zelo omejena, ker morajo poleg letošnjega deficita računati še z deficitom iz preteklih let v višini štiri in pol tisoč milijard lir.

Rim, 15. febr. (Tanjug) Socialnodemokratska levica, ki se je izjavila proti sedanjemu vladnemu bloku, je sklicala konferenco svojih pristavev za prihodnjo nedeljo v Milanu. Ta struja, v kateri so namestnik tajnika stranke Matteotti in člani upravnega odbora Mondolfo, Russo, Faravelli, Grimaldi in Zagari, da bi socialnodemokratska stranka »mogla sodelovati v vladi samo, če bi se vladne sile, zlasti krščansko-demokratska stranka usmerile proti levi«. To stališče pa verjetno ne bo povod, da bi socialnodemokratski poslanci — pripadniki te struje odrekli zaupnico vladi Scelba-Saragat.

Leva kominformovska opozicija pa je medtem zaostrela svoje napade proti novi koalicijski vladi. Nenni in Togliatti, ki sta včeraj govorila prvi v Bologni, drugi v Milanu, sta si razdelila naloge. Nenni je napadal predvsem socialne demokrate in vladno atlantsko politiko, Togliatti pa krščansko-demokratsko stranko, predvsem

borbo. Enako borbo je v imenu kominformovskih sindikatov napovedal Di Vittorio. Otvorilo kominformovcev proti vladi tolmachi kot željo slednjih, da bi krščansko demokracijo pahnili v koalicijo z desnico, kar bi zaradi razkroja v sredinskih strankah približalo levo usmerjene struje kominformovcem. De Gasperi in zagovorniki koalicijske sredinskih strank v krščansko-demokratski stranki pa se trudijo, da bi okrepili podporo novi vladi s tem, da bi pomirili nasprotujoče si struje v stranki. V teh krogih so dijali, da samo sedanja rešitev z vlado centra lahko zavre razkroj in meščanskih strankah, do katerega bi dovedla taka leva kakor desna koalicija. Ti krogi menijo, da bi morala nova Scelbina vlada, če bi se obdržala, pripraviti nove volitve in izkoristiti svojo akcijo za utrditev vpliva meščanskih strank med volivci.

NOVICE V SLIKI

Skupina tržaških delavcev, ki so v soboto demonstrirali po tržaških ulicah, ker je razmateljstvo ladjedelnic zvišalo število delavcev »sive« produkcije. Ti delavci morajo vsak dan prihajati v ladjedelnice, kjer jih zapre v barake in pokličejo posamezne od njih, kadar imajo za njih kakšno postransko delo, ki nima nobene zveze z njihovo strokovno usposobitvenostjo. Ladjedelnice teh delavcev ne morejo zaposliti, ker nimajo naročil, kljub temu pa odklanjajo naročila iz Jugoslavije, kjer bi jih edino lahko dobili.

V NEKAJ VRSTAH

LONDON, 15. febr. (r). Včeraj se je na britanski letalonosilki »Eagle« v Gibraltarju pripetil zopet hušji primer sabotaže.

NAIROBI, 15. febr. (r). V enem mesecu je bilo v Keniji ubitih 81 pripadnikov organizacije Mau Mau, 81 pa uletih. Na britanski strani je padlo 5 policistov in 39 domačinov.

TEHERAN, 15. febr. (r). Na povabilo perzijske trgovske banke je pripeljal danes v Teheran bivši nemški finančni minister dr. Schacht.

MADRID, 15. febr. (r). Danes je prispela v neko špansko pristanišče prva ameriška ladja z orožjem za Španijo. Pripeljala je tanke, tovorne avtomobile in tehnični material. Ladjo je sprejelo sprejel ameriški veleposlanik v Španiji, ki je izjavil, da bodo ta mesec prispeli v Španijo nadaljne ameriške pošiljke vojaškega materiala.

TOKIO, 15. febr. (r). Poveljnik ameriškega letalstva na Daljnem vzhodu je sporočil, da so ZDA poslale v Indokino 12 lahkih bombnikov tipa B-26 in da bodo poslale nadaljnja ojačenja. V Indokino je prispelo tudi 250 ameriških letalskih tehnikov. V teku so pošiljke ameriškega vojaškega materiala s Filipinov v Indokino.

TAJPEH, 15. febr. (r). Predsednik nacionalistične Kitajske Čang Kaišek je sporočil, da ne želi, da bi ga zopet kandidirali za predsednika države. Centralni odbor kuomintanške stranke pa je danes soglasno odklonil Čang Kaiškovo željo in sklenil, da ga zopet kandidirajo za predsednika. Čang Kaišek je predložitveno odgovoril, da je predložitveno sporočil, da je pripravljen obdržati mesto ministrskega predsednika ali vrhovnega poveljnika vojske. Za državne predsednika je predlagal dr. Hu Šiia, ki ne pripada kuomintanski stranki in ni politična osebnost.

Sodelovanje med Turčijo in ZDA

Ameriško brodogradništvo je obiskalo turško mornarico — Zastopnik ZDA v vojaškem odboru Atlantskega pakta prispel v Ankaru — Opozicija v turškem parlamentu se boji, da bo Turčija prikrašćana pri osnovnih pravicah neodvisne države

Ankara, 15. febr. (Tanjug). — Stališče turške opozicijske republikanske stranke do prijateljstva z ZDA je povzročilo mnogo komentarjev v turškem tisku. Spravljajo jih v zvezi z napadi republikanskega glasila »Jeni Ulusu« proti zakonu o investiranju tujega kapitala, zakonu o izkoriščanju in raziskovanju petrolejskih vrelcev in s tem v zvezi pravi udeležbi tujih družb. Republikanci se upirajo tudi, ker demokratska stranka izkorišča obisk predsednika

biti prijatelj z velesilo in zahvašanje v notranje zadeve. Majhna država mora štiti svojo neodvisnost in svoje koristi, tevtati enakopravnost in nevme-Generalni sekretar republikanske stranke piše, da Turki žele sodelovanje z Američani, da pa so v zadnjem času napravili napake in demokraciji ZDA. Zakon o petroleju ne priznava Turčiji pravic, ki jih mora imeti civilizirana država. »Naši prijatelji Američani«, — piše Erim, »morajo razumeti, da je pri tem dokaj stvari, ki bi jih bilo treba razčistiti in pojasniti.«

Ameriška letala za Indokino

Tokio, 15. febr. (AFP). Prvih 12 ameriških bombnikov z oporišč na Japonskem je že prispelo v Indokino. Druga skupina ameriških bombnikov za Indokino je zapustila svoja oporišča 13. februarja. Tako je povedal danes poveljnik ameriškega letalstva na Daljnem vzhodu Weyland, ki se je pred nekaj dnevi vrnil iz Indokine. Dejal je tudi, da so poslali 250 most ameriškega letalstva v dve oporišči v Indokini. General Weyland je pripomnil, da gre za tehnične in strokovne svetovalec in ne za borbe.

Dr. Gruber odpotoval na novo dolžnost

Dunaj, 15. febr. (Tanjug). Novi avstrijski veleposlanik v ZDA dr. Karel Gruber je odpotoval v Washington, kjer bo nastopil novo dolžnost. Po tri-mesečnem preselisku bo dr. Gruber nadaljeval politično delo. Imenovan je za avstrijskega veleposlanika v Washingtonu.

Končno vendarile sporazumi (Karikatura: M. Bregar)

Pogajanja v Rimu

Beograd, 15. febr. Jugopres je zvedel, da bo konec tega meseca v Rimu posvetovanja med predstavniki jugoslovanske in italijanske vlade glede plačila vode, ki jo je Jugoslovansko podjetje »Go-

riški vodovod« dobavljalo italijanski občin Gorici. O tem se že bili razgovori v avgustu lani, bil pa se iz tehničnih razlogov preložen. Italija je dolžna Jugoslaviji to vodo plačati, kar pa se doslej ni realiziralo.

Letno poročilo nekronanega predsednika

(Od našega dopisnika iz New Yorka)

In senator je res za to izrazil preklapanje po ameriških čitalnicah o zvoznem razpisnem dokazni, ki je bilo praznopravno obtožba, je Wechsler takoj razumel, da hoče senator s tem zasliševanjem pred javnostjo, ki verjame v čarotnico, omejitivno zasliševanje. »Labor Barone« Wechsler je izjavil, da je to knjigo napisal zadnja leta in da je odločno protikomunistična. Toda kakor vedno, tako so bile čitalnice tudi v tem primeru samo povod. Senator je takoj prešel na bistvo stvari.

»Vsa časopis je po mojem mnenju je dejal senator McCarthy — takoj za »Daily Worker« in ga popolnoma pomemaju dokazni, ki je bilo praznopravno obtožba, je Wechsler takoj razumel, da hoče senator s tem zasliševanjem pred javnostjo, ki verjame v čarotnico, omejitivno zasliševanje. »Labor Barone« Wechsler je izjavil, da je to knjigo napisal zadnja leta in da je odločno protikomunistična. Toda kakor vedno, tako so bile čitalnice tudi v tem primeru samo povod. Senator je takoj prešel na bistvo stvari.

naposled tudi senatorju izročil svoj seznam. Toda Wechslerjeva kaptulacija ni toliko njegova zasebna tragedija, temveč je to predvsem tragedija naprednega dela ameriške družbe. Ta krog, ki naj bi bil »jedro

je bil cilj, ki ga je bilo treba doseči zaradi drugih velikih idealov in tak ideal je bil State Department. Senatorjeva borba s State Departmentom je dolgotrajna. Preiskava ameriških čitalnic in knjižnic v inozemstvu

Truman pred McCarthyjevim odobrom: — Mc Carthy: »Odbor ima pozitivne dokaze, da je priča Harry S. Truman zajtrkoval 21. julija 1945 v Podsdamju z enim od komunističnih voditeljev, imenovanim Stalin.«

ameriške politike, pada na preobremenjenega senatorja. Preiskava o neredu v arhivih State Departmenta naj bi bila samo korak dalje v senatorjevi namenu za dosežanje dolgoročnih ciljev. Mc Carthy pripoveduje v svojem letnem poročilu, da je njegova preiskava v arhivih zunanega ministertva odkrila, da so bili uničeni mnogi dokumenti, ki dokazujejo komunistično aktivnost ali komunistično povezanost mnogih aktivnih uradnikov tega ministertva. Preiskava je ugotovila, da so arhivi nepregledni, ker so na enajst različnih mestih, da v nekaterih posebnih poročilih menjkajo dokumenti itd. itd. Človek bi mogel misliti, da se je senator spremenil v birokratičnega revizorja, toda samo dejstvo, da je senator začel pregledovati arhive, je bilo dovolj, da so vsi uradniki zunanega ministertva začeli iskati »zaslombo« v bližini senatorjevega odbora.

»SUBVERZIVNOST V OBRAMBENEM NAPORU« To je naslov drugega poglavja senatorjevega poročila, v katerem se senator bavi v glavnem z odkritji svoje preiskave v nekaterih vojaških ustanovah, zlasti pa v »Fort Montmouth« in nekaterih zasebnih tovarnah, kjer izdelujejo orožje in vojaški instrumentarij.

Po senatorjevih besedah je preiskava ugotovila, da so bili v času, ko se je preiskava začela, o mnogih vojaških ustanovah nastavljeni komunistični preizkusi, kar dokazuje dejstvo. Vsi, proti katerim je bila preiskava naperjena, so to takoj občutili in vedeli. Sekretar ministertva za vojsko Stensens je izjavil, da je bilo poročilo Mc Carthyjevega odbora o pobujanju o vojaških ustanovah preizkušeno, kar dokazuje dejstvo, da odbor ni mogel dokazati, da je bila izdana kaka vojaška tajnost iz teh podjetij. Sekretar je tako prnil na delo 12 uslužbencev, ki so bili s senatorjevo preiskavo osuženi na komunistično aktivnost. Toda senator je ponabil ministra za vojsko na kosilo in ta je potem izjavil, da armada ni našla med temi uslužbenci nobenih agentov, s čemer pa seneda ni bilo rečeno, da ne bi bilo potrebno nadaljevanje senatorjeve preiskave. General Taylor, ki je upal napasti senatorjevo zasliševanje in ga tudi senatorjevo kosilo ni prekrhalo, je na lastni koži skusil vse, kar se dogodi tistim, ki se upajo upreti močnemu senatorju, ki ima svoje agente o vsakem odnem departmanta, kakor je to 26. decembra 1953 poudaril londonski »Economist«. General Taylor je bil sam postavljen pred preiskavo. Senator zadopoljno konstatira o svojem letnem poročilu: »Sekretar armade je sprejel politiko, ki zahteva takojšnjo odpustitev vsakega uslužbenca, ki bi se skrival za petim amandmanom — Slovitni »peti amandman« je postal sinonim metod senatorja Mc Carthyja. Odredbe tega amandmana namreč dooljujejo osakemu ameriškemu državljanu, da na vprašanje, s katerim bi bil komunistični sponzor, odgovorja. Toda senator je uvedel pravilo, da je odrekavanje odgovora — dokaz krivde. To snovo teorijo je senator nekoč razložil na zanimivo način: (Se nadaljuje)

Splošno o avtocestah in posebnosti avtoceste Ljubljana-Zagreb

Težnja za dosego čim večje hitrosti gibanja je človeku že prirodna. V tej težnji so največji duhovni človeštva konstruirali razna transportna sredstva in jih z največjo vztrajnostjo spopolnjevali.

Dosedaj so najhitrejša in najpopolnejša sredstva za gibanje po utrjenih površinah z veliko hitrostjo vozila na pogon z eksplozijskimi motorji, ki so v zadnjem času dosegla nesluten razvoj.

Ce hočemo, da bodo tehnične izpopolnitve motornih vozil prile praktično do izraza, morata razvoju in porastu motornih vozil slediti v najkrajšem časovnem presledku tudi rekonstrukcija in izpopolnitev cest, sicer bodo izboljšanja motornih vozil ostala neizrabljena.

Časovni presledki, v katerem se more cestna mreža prilagoditi razvoju motornih vozil je tem manjši, čim večja je gospodarska moč države. To velja seveda za države z ustaljenim gospodarstvom. V naši državi je bilo treba prej ustvariti temeljne industrije, sedaj ko je to storjeno, lahko mislimo tudi na izgradnjo in izpopolnitev naših cest, da bomo lahko izkoristili tehnične in gospodarske prednosti sodobnega motornega vozila. Razvoj motornih vozil se največ odraža v povečanju voznih hitrosti in udobnosti vožnje, oboje pa ima za posledico povečanje gostote prometa.

Zaradi večje hitrosti motornih vozil, udobnosti vožnje in gostote prometa je treba spremeniti tehnične elemente cest, in sicer širino ceste, cestne ovinkne in vzpone ter odstraniti s cest, ki so grajena za hiter motorni promet, vsa počasna vozila.

Čim večja je vozna hitrost, tem širša mora biti cesta. Vozač mora imeti pri večji hitrosti večji občutek sigurnosti, zato mora biti razdalja od vozila do roba ceste tem večja, čim večja je hitrost vožnje. Isto velja za razdaljo med vozili, ki se srečujejo ali prehitevata.

Za varno vožnjo je praktično odvisnost med vožno hitrostjo in širino ceste naslednja:

60 km-uro 6 m
80 — 80 km-uro 8 m
100 — 100 km-uro 9 m
120 — 120 km-uro 10 m
140 — 140 km-uro 12 m

Pri hitrosti preko 150 km-uro bi morala imeti cesta za vsako vozno smer svojo vožnjo ploskev; s tem bi bilo srečanje na isti vožni ploskvi izključeno. Vpeljavnost zgornje tabele pa je seveda odvisna od gostote prometa. Če nam na pr. pri vožnji po 9 m široki cesti nihče ne pride naproti, vozimo po njej lahko tudi s hitrostjo 150 km-uro, če krivine niso preostre.

ko hitrostjo, zato je treba strmine prilagoditi zahtevani hitrosti. Kljub velikim hitrostim mora biti vožnja varna in udobna. Čim večje so vozne hitrosti, tem bolj so posledice morebitnih karambolov, zato so tudi varnostni ukrepi odvisni od vozne hitrosti.

Varnost prometa še povečamo, če določimo ali popolnoma odpravimo karambolne točke. Če zgradimo cesto tako, da se vse vozne smeri križajo v različni višini, to je s poldvori ali nadnivo, je varnostno izredno velika. Varnostno izredno velika je tudi vožnja v nasprotno smer.

Pri cestah, kjer je križanje v isti višini izključeno, pripelje na križiščih vozilo na svoj desni vozni tir vedno tako, da ne križa voznega tira, torej je določen za vožnjo v nasprotno smer.

Zaradi križanja prometnih smeri v različnih višinah imajo križišča in priključki posebne oblike.

Križanje in priključek dveh cest z enim prometnim tirom. Cesta A je nad cesto B. Puščice kažejo predvidene smeri vožnje.

Na cesti A so karambolne točke odpravljene, na cesti B pa ostanejo.

Križanje in priključek dveh cest, od katerih ima vsaka po dva prometna tira za vsako smer vožnje po enega, dobi obliko štireperesne detelje.

Pri ukrepih za zagotovitev varnosti vožnje se ne omejujemo le na odstranjevanje resničnih ovir, temveč skušamo odstraniti tudi namišljene ovire oz. motnje, ki učinkujejo kot resnične. Vozač v svojem sedeha perspektivno silko cestne ploskve, in se mu zdi v določenih primerih tudi zadosti stegenja krivina preostre, zaradi česar nastopa na ta način kot navidezna ovira, na katero vozač podzavestno reagira z zmanjšanjem hitrosti vožnje. Vsaka ovira, naj si bo prava ali namišljena, povzroči živčno napetost, ki se pri ponavljanju stopnjuje in ima za posledico prehitro in pretirano utrujenost vozača, kajti tega se čas vožnje podaljša. Drug pojav, ki zmanjšuje deložnost vozača, je ENOLICNOST VOZNE. Pri razgibanem poteku cestne trase se silka pred očmi vozača stalno spreminja in v takšnem primeru o enolichnosti vožnje ni govora. Drugače je to pri vožnji v dolgih premicah, zlasti pri onih, ki se končujejo na obzorju. Zaradi utrjenega občutka monotonoosti vozač nemirno išče izhoda iz te monotonoosti. Spremembo oblike lahko najde le na obeh straneh ceste, zato mu oči krožijo od ene strani na drugo. Posledica tega je, da začne voziti po premlj ploskvi vozača v lahkih krivinah. Če pa se vozač pri vožnji v premicah prile, da gleda v mirujoče stikalische obeh robov na obzorju, vpliva to nanj tako, da skuša to oddaljeno točko čim prej dočeti. Vozilo pred njim, ki se giblje hitreje od njegovega vozila, preganja monotonoost, če se pa vozilo pred njim giblje z isto hitrostjo, ostane silka pred njim monotona, vozač pa bo skušal to monotonoost sam pregnati, hotel bi vozilo prehiteti in za njim še vse ostale pred njim. Iz tega sledi, da so predolge premice v trasi lahko tudi vzrok nesrečam.

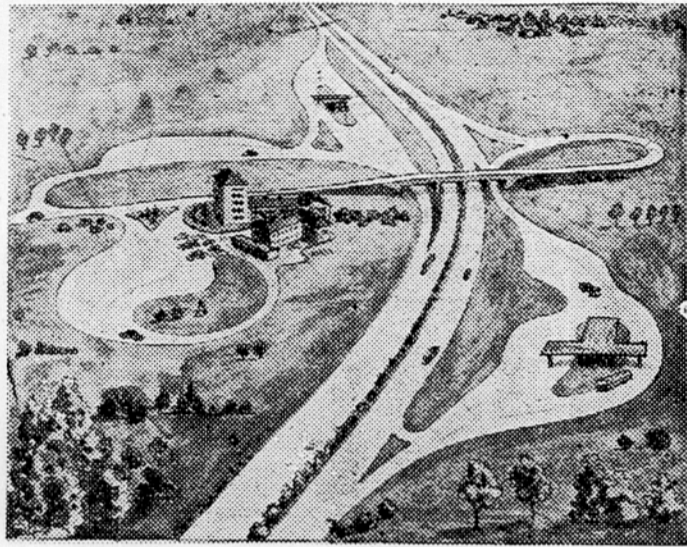
Vsi ukrepi, ki so bili dosedaj navedeni, se nanašajo na varnost

prometa in na udobnost med vožnjo. Pri daljših vožnjah pa je potrebno, da poskrbimo tudi za udobnost potnikov med počitkom. Na primernih mestih, na lepih razglednih točkah, ob jezernih ali v senčnih gozdnih oz. urejenih prostorih za parkiranje in postavitve v bližini klopov. Na daljših razdaljah je treba postaviti servisne postaje, ki nudijo potnikom vse, kar na vožnji potrebuje: prenočišče, prehrano, gorivo in mazivo za vozilo ev. popravilo za vozilo in prijeten počitek v lepo urejenih prostorih ali parkih. V novejših časih posvečajo graditelji čest veliko skrb servisnim postajam. Naslednja skica kaže eno izmed najmodernejših.

Navedeni ukrepi za doseganje večje hitrosti, varnosti in udob-

Od Ljubljane do hrvaške meje bo imela naša avtocesta 7 priključkov, to je mest, na katerih bo možno z vozilom priti na avtocesto. Priključki so predvideni v bližini večjih krajev, kjer lahko pričakujemo močnejši dotok prometa. V večini primerov je priključek izkroščen tudi kot križišče, ker pri tem uporabimo za priključitev ene smeri in za križanje isti poldvor ali nadvoz.

Za servisno službo je predvidenih nekaj manjših servisnih postaj, kjer bo možno dobaviti

nosti vožnje, se uporabljajo v tolikor, kolikor to zahteva do- menobnost ceste, ki jo karakteri- zira v glavnem gostota prometa, ki ga na cesti registriamo oz. pričakujemo.

Ceste, na katerih so ukrepi za doseganje velike hitrosti varnosti in udobnosti vožnje izvedeni v znatni meri, imenujemo AVTO- CESTE. Ime pride od tega, ker na takšno cesto ostane vrste pro- metnih sredstev nimajo dostopa, ker bi zaradi svoje počasnosti ovirale hitro vožnjo motornih vozil, katerim mora biti zagotov- ljena neka v naprej določena hi- trost. Ta hitrost se imenuje OSNOVNA HITROST, ta je tista, s katero lahko po vsej dolžini avtoceste vozi povprečen vozač brez rizika in brez posebnega živčnega napora, v svojem nor- malnem delovnem času. Čim večja je hitrost pri isti gostoti pro- meta, tem večji so gradbeni stroški za cesto.

Sedaj ko poznamo osnove za gradnjo avtocest, lahko presodi- mo, kakšna bo naša slo- venska avtocesta Ljubljana- Zagreb in s kakšno hitrostjo, varnostjo in udobnostjo bomo lahko po njej vozili.

Naša avtocesta bo imela en prometni tir. Za sedaj in za bližnjo prihodnost je drugi tir nepotreben, vendar je prostor za njega na terenu predviden. Kadar bo nastala potreba, ga bo možno zgraditi.

Prometni tir naše avtoceste bo od Ljubljane do St. Petra pri Novem mestu širok 10 m. Od tega bo odspod 7, 5 na vožno ploskev ali vozišče, ki bo s črto kontrastne barve po sredi razdeljeno na dva prometna pasova. Vožna ploskev bo obrobljena s robnimi trakoma kontrastne barve, širine po 0,35 m. Na vsaki strani je še s 0,90 metrov pasovna bankna širine 0,90 m.

Avtocesta Beograd-Zagreb ima prav tako le en prometni tir, ki pa je 12 m širok, kar je glede na ravninski teren, na katerem je gradnja mnogo cenejša, upravičeno. Od Šempetra do Zagreba bo tudi naša cesta široka 12 m, ker je teren na tem odseku ravninski.

Osnovna hitrost vožnje na naši avtocesti bo od 100 do 120 km-uro, na večini odsekov pa bo možno razviti znatno večjo hitrost.

Naša slovenska avtocesta bo imela večjo varnost kot cesta Beograd-Zagreb, ker vprezna vozila in kolezarji nanjo ne bodo imeli dostopa in ker na njej ne bo križanj v nivojih, ki so še časno na cesti Beograd-Zagreb.

gorivo in mazivo. Na teh postajah naj bi bili tudi bifeji. Približno v sredini ceste, t. j. v bližini Novega mesta bo verjetno večja servisna postaja, ki bo nudila potnikom vse, kar potrebujejo za daljši počitek. Nekoliko nad vnožjem Trške gore na Bajnofu je mesto, ki je za takšno postajo zelo prikladno.

Ob zaključku naj omenim še to, da slovenska avtocesta ni le naša najvažnejša prometna žila, ker povezuje Slovenijo z ostalimi republikami, ampak je odsek važne mednarodne ceste London - Dover - Calais - Paris - Zürich - Innsbruck - Celovec - Ljubelj - Tržič - Kranj - Ljubljana - Zagreb - Beograd - Skopje - Atene, ki je vzpo- redna, oziroma deloma se krije s smerjo London - Dover - Ostende - Bruxelles - Köln - Frankfurt - Nürnberg - Regensburg - Passau - Linz - Dunaj - Budimpešta - Subotica - Beograd - Niš - Skopje - Atene, ki je bila do konca zad- nje vojne mišljena kot glavna mednarodna cesta v smeri severozahod-jugovzhod.

V sedanjih razmerah zveza preko Madžarske za mednarod- ne ceste ne pride v poštev, zato je njena vzporednica po Jugos- laviji pridobila na pomenu. Z izgradnjo odsekov Ljubljana- Zagreb in vzpostavitvijo dobre cestne zveze z Avstrijo čez Karavanke bi bila mednarodna cestna zveza do Beograda do- grajena.

Jugoslovansko avtocesto Beograd-Ljubljana lahko smatra- mo kot glavno diagonalo naše cestne mreže, s katere se odva- jajo transverzale, ki povezujejo južno in srednjo Hrvaško, Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Srbijo z avtocesto. Vse te transverzale so na jugu zopet povezane z jadransko cesto, ki bo potekala ob vsej obali Dalmacije.

Ko bodo po izpolnjenem 10- letnem planu izgradnje cest- nege omrežja zgrajene vse važ- nejše transverzale in jadranska cesta, bodo ustvarjene široke možnosti za razvoj domačega in tujega prometa.

Ko bodo po izpolnjenem 10- letnem planu izgradnje cest- nege omrežja zgrajene vse važ- nejše transverzale in jadranska cesta, bodo ustvarjene široke možnosti za razvoj domačega in tujega prometa.

Ing. Albin Jerin

Tržačani v ljubljanski Drami

V nedeljo popoldne in zvečer je Slovensko narodno gledališče iz Trsta gostovalo v Drami z Zemljanovo dramsko reportažo »Odlučitev«. Večerna drama je bila v počastitev 70-letnice Ivana Regenta, borca za pravice delavskega razreda in primorskih Slovencev. Predstava je bila pravzaprav premiera, ker gledališče dela na tržaškem ozemlju še ni moglo javno uprizoriti. Gledalci so drage goste za dobro igro nagradili z dolgo- trajnim plaskanjem.

»Odlučitev« je delo, ki je bilo napisano neposredno po osmem oktobru in je bilo aktualen izraz čustev, ki so tedaj prešinila vse Slovence in Jugoslovane. Za tržaško uprizoritev je igro presadil Miha Grljan v kontovelsko narčaje, s čimer je izredno »ridobila na pristnosti in učinkovitosti. Z živo govornico primorskih ribičev je na odru pretresljivo zaživel tu- div njihovo trpljenje ter njihovo trdni boj za svobodo. Pri uspehu ima pomembne zasluge tudi režiser Jože Babič, ki je celotno vzdušje in posamezne prizore pripravil domiselno in zelo skrbno. Vsem je bila to svojevrsna in dobra predstava, včetršci scena, ki jo je zasnoval tržaški slikar Jože Cesar.

Igralci so bili, na kratko povedano, dobri in odlični vsi

KULTURNI RAZGLEDI RAZSTAVA „XYLON“

26. septembra lanskega leta so v Zürichu ustanovili mednarodno društvo »XYLON«, ki naj poveže med seboj umetnike - lesoreze vsega sveta ter pri- dobi lesorezni grafiki v svetu spet tisti ugled, ki ji po pravici gre. Društvo, v katerem je do- zdaj veljanih že lepo število umetnikov iz štirinajstih držav, med katerimi je tudi naša, je v ta namen sklenilo prirediti vsako drugo leto v Zürichu več- jo razstavo umetniškega lesore- za, nato pa naj te razstave obiš- čejo še druga svetovna mesta. Tako se je zgodilo, da je prva tovrstna razstava obiskala po Zürichu najprej Ljubljano, kar gotovo pričča o ugledu, ki ga uživajo slovenski grafični moj- stri med svetom.

Okrog 800 grafičnih listov je prislopo v Ljubljano in iz teh jih je posebna žirija odbrala 380 za razstavo v Moderni gale- rijah, ki je bila odprta letos 6. februarja ter pomeni gotovo zelo važno kulturno manifesta- cijo v mednarodnem merilu. Pri izbiri je odločala kvaliteta grafik, njih tehnična pomemb- nost in narodnostna značilnost, tako da si lahko obiskovalci razstave ustvarijo precej zgor- voren prerez čez današnjo gra- fično tvornost svobodnega sveta. Predalče bi nas zapeljalo, če bi se hoteli podrobneje ustavlja- ti ob vsakem razstavljenem umet- niškem, zato si oglejmo le posa- mezne nacionalne skupine, kate- rih vsaka si je izoblikovala dokaj samosvoj izraz. Predvsem se jasno uveljavljata dva osnovna pola: ekspresivni in objektivni, pri čemer naj poudarimo, da je prav prvi v razvoju modernega lesoreza imel kaj važno nalogo, saj je uspešno izkoristil za le- sorez značilno življenje črt in črno-belih ploskev za dosego poglobljenega izraza. Najekspre- sivnejši značaj kaže pač nema- ška skupina, za katero slutimo še vedno močne odmeve zdru- ženja »Die Brücke«, saj je eden njenih članov, Max Pechstein, na razstavi zastopan s petimi, naravnost barbarsko sugestivni- mi lesorezi in tudi naš dobri znanec Otto Pankok se duhovno približuje temu krogu. Ob ci- kličnih lesoreznih obsohah voj- nih grozot Johannes Lebecka nam zapojo lirčno občuteni li- sti Gerharda Marcks (»Orač in jata ptic«) kot poročilo dobrote zemlje, plemeniti liki Karla Rössinga ter arhaično prestili- zirane figure Ewolda Matareaja ki kot tolažilo iz sveta prete- klosti, postvarjenega z rafini- rano grafično tehniko. Tudi pri Avstrijcih prevladuje spomin na vojno v ciklu Herberta Flade- rera, v katerem utripajo gove- ska pošastnost. Pri Belgijcih do- minira socialna motivika, ki do- seže višek v trpkoo poetični ekspresiji Franca Masereela, do- čim sta velika lesoreza Chantala de Hemptinne, »Agla« in »Le- žee« akti, ki sledita potezam s čopičem zarisanega osnutka, tehnično zelo mikavna, z ma- tematičnim lirizmom pa bi lah- ko krstili barvna lesoreza Carla Rabusa »Kozmični zongler« in »Ikarusa« - Angleži so nam po- kazali oblikovno zelo dognane liste preciznega, če ne puritan- skega, pa vsaj purističnega reza (A. S. H. Millo, George Mack- ley), kar velja tudi za klasično občutene kompozicije Johna Bucklanda-Wrighta, v tenkočut- nem pravilničnem svetu Dorot- hee Braby pa bi utegnili zaslu- žiti še prerafaelitsko estetsko etiko, ki zveni tudi še v sur- realistično usmerjenih barvnih lesorezih kakoga Blaira R. Hu- gues-Stantona ali Franke Mar-

lina. Na svilo odtisnjeni lesorez Bernarda Ricea »Rammuda« prepenjuje indijsko tematiko. Morda ni samo slučaj, da prav pri Angležih prefinjena gravu- ra v lesu prevladuje pred ču- stnim lesorezom. - Od franco- skih lesorezov bi morda prič- akovali več izrazne revolucio- narnosti, kot nam je razstavljena dela pokažejo. Poleg abstraktnih kompozicij Jeana Arpa in Mar- cela Fiorinija prevladujejo na splošno vedute, posebno zajem- ljiva sta v japonskem načinu iz- vršena lista Germaine de Coster »Amsterdam« in »Marseille« - melodično uglaseni Jacques Boulaire pa s svojo pravilnico fantazijo pomeni na razstavi pravi oddih, posebno z ritmično linijo »Arianea« ter z narativ- nostjo »Ciganskih glumačev«. - Italijani nas pritegnejo s kul- tiviranimi, precej nordijsko obču- tenimi lesorezi Tranquilla Ma- rangonija, s klasicističnim, pa- storalno ožarjenim svetom Bru- na Bramantija, predvsem pa s tehnično neprekosljivim tih- ožitjem Luigija Servolinija (»Ja- stoga«), ki je odtisnjen z deseti- timi barvnimi ploščami. - Za industrijsko Posarje je razum- ljivo, da prevladuje med nje- govimi umetniki socialna poan- ta (linorezi!). Med Nizozemci srečamo v delu Gusta Romijna otroško primitivni surrealistični svet, slično tudi pri Harryu Disbergu s trpkoo obsojajočo »Izložbo otroških igra« (pupe, tanki, smrt), njuno akademsko nasprotje pa so kar pretirano virtuosno kreacije Dirka van Gelderja (»Stvarjenje sveta«, »Kušarica«); preseneča nas vi- zionarni racionalizem barvnih lesorezov Mauritsa Cornelisa Eschera s čudovitim, japonsko občutenim motivom »Cestna lu- ža« ali s fantastično perspekti- vo »Drugi svet«. Nizozemska skupina kaže torej na razstavi dokaj heterogen, toda zelo vab- ljiv obraz. - Švicarsko grafiko že dokaj dobro poznamo z ne- vdanje samostojne razstave v Ljubljani z njeno trojno usmer- jenostjo v germanski, pariški in italijanski umetniški krog, kar Spet nas pozdravljajo stari znanci: klena grafična poteza Carla Bierija - čeprav ne v najboljšem izboru! - surreali- stična žalobnost Sergeja Brigno- nija, barvna temperamentnost Ernsta Grafa, dekorativni izraz Otta Tschumija in Emilia Bur- kija. Značilno je, da se prav pri Švicarjih najmočnejše uveljav- ljata domača krajina in človek, pogosto z močnim ekspresivnim poudarkom. Posebno je vredno omeniti tudi Roberta Hainarda barvne gravure v les iz žival- skega sveta, polne toplih ton- skih prelivov. - Častno je za- stopana na razstavi jugoslovans- ka grafika, kjer poleg Marjana Detonija in Sergeja Glumca prevladujejo slovenski mojstri, ki so lesorez pri nas najbolj dognali. Tudi tu se uveljavlja lirčna dediščina ekspresioniz- ma, ki je rodila Božidarja Jak- ca in Miha Maleša. Pri Jakcu nas poleg priznanih starejših grafik prevzame posebno najno- vejši lesorez »Poslednje zvezde«, ki navezuje na njegovo starejše stilno obdobje, pri Malešu sim- bolični krik »Sovražnik prihaja v deželo«, pri Seduju zeleno- črni barvni lesorez »Melanholi- jaa«, listi Toneta Kralja žive iz ere »nove stvarnosti«, Debeljak pa z vso silo uveljavlja svoj novi, trpkoo sugestivni izraz (»V spomin mater«). Drugačen je svet tržaških Slovencev, Avgu- sta Cernigoja in Lojza Spacala, ki zastopata kot edina STO. Prvi je kubistično ekspresiven, drugi pa gradi in tke svoj de- korativni svet z dognanim kom- pozicionalnim čutom, ki je po formi sicer svetovljanski, po globlji ubranosti pa ves naš, li-

ričen in otroško zavzet. - Finci so dahnili v svoje lesoreze nor- dijsko mračnost munchovske smeri, prežeto z lastno, finsko fantastiko, ki še takrat ne iz- gubi na teži, ko upodablja n. pr. sicilsko morje (Barki Tan- ttu) ali Pariz (Toimä Kivihar- ju). Se barva je ne premagi, kot pričajo barvni lesorezi Voitta Vikainena in Erkkija Hervi, le Vilho Askola je sicer virtuosen, toda objektivno su- hoparen oblikovalec. - ZDA nam v svoji grafiki ne povedo mnogo. Skoraj bi lahko rekli, da ji manjka neke tradicije. Etnična raznoličnost njih grafi- kov je pripomogla sicer k iz- raznemu bogastvu, ki doseže vrh v kakem Antoniju Frasco- niju, vsebinsko pa nas razstavl- jeni listi ne zajamejo preveč. Izredno fina gravura Gracea Albeea ne more odtehtati ba- nalne motivike. Največjo kultu- ro - kleejevsko smeri - kaže »Rijba« Surrealeista, prav- ljina, hurrealistična fantastika pa prepleta lesoreze Mischa Kohna. - Dokaj homogena je mehiška skupina, tehnično in kompozicionalno dognana ter nacionalno pogojena - čeprav nam v črno-belih tihnikih ne prinaša posebnega razodetja. Li- sti Abelarda Avila, Manuela Echaurria in Joseja Julija Rodrigueza učinkujejo s svojo mo- numentalno preprostostjo, v gra- fiki Feliciano Pesa pa slutimo ekspresiven, masereelovski pri- dih kljub poudarjeni lokalni motiviki.

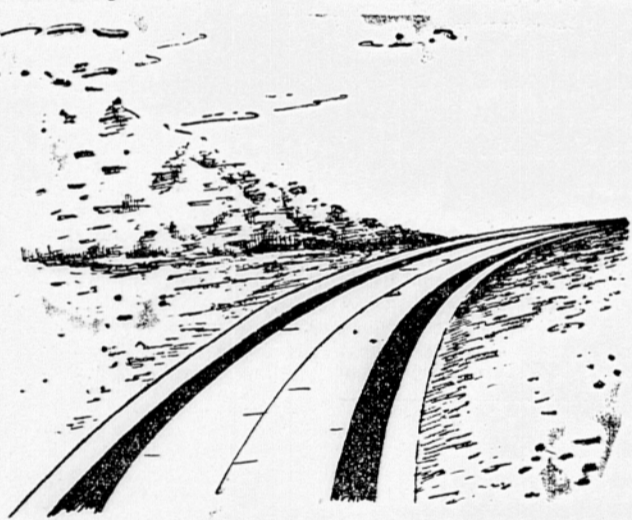
Dotaknjel sem se le najvidnej- ših mojstrov na razstavi ter se izognil predolgemu naštevanju imen. Na splošno bi lahko rekli, da prevladuje na razstavi umir- jena smer, ki ji določata fizio- gnomijo ekspresionistična dediščina in realizem, ki je gra- fiko kultiviral po tehnični strani. Ekstremnejše smeri se ne uveljavljajo preglasno. Vse kaže, da sta si virtuosna forma in vsebina čisto v recipročnem razmerju, tako da je akademsko dognana tehnika le redko tudi nosilec globljeje izraza; v naj- boljših primeru se družijo še s plodno domišljijo. Seveda pa tudi velja, da nam prav grafičnih listov ne more pokazati v polni luči niti umetnika, niti kake etnične skupine. Toda to končno niti ni glavni namen razstave, ki ne želi biti akademsko po- učna, ampak življenjsko vzpori- budna. Gledalce želi opozoriti na neizbrpno bogastvo lesorez- ne in linorezne tehnike, ki je enakovredno sestra ostalim umetnostnim panogam, pa še s to prednostjo, da je neposred- nejša, intimnejša, subjektivnej- ša in laže dostopna. Čeprav je prav slovenska zemlja rodila vrsto odličnih grafikov, je ven- darje kazno, da naša javnost te panoge ne ceni tako, kot bi ta zaslužila. Dokaj malo je pri nas zbiralcev grafik, če knjizne opreme se zadovoljujejo raje kar z risbami. Morda moramo temu iskati vzrok v preživelim malomeščanskem megalomanst- vu, ki je cenil le tisto, kar je lahko bahavo obesil na zid in s tem poudarjal svoje »mecen- stvo« in - pogosto laži - kul- turnost. Da bi lesorez občinstvu še bolj približala, je izdala Mo- derna galerija tudi bogato ilu- striran katalog z uvodnim pre- gledom zgodovinskega razvoja in značilnosti lesorezne tehnike iz- pod peresa univ. prof. dr. F. Steleta ter z noticami o XY- LONU in razstavi sami, ki ju je dodal dr. Karel Dobida. Naj- boljjo popularizacijo grafične umetnosti pa bi gotovo pome- nila ustanovitev Društva prijate- ljev grafične umetnosti, ka- kršno po drugih deželah že dol- go imajo, in ki bi utegnulo tudi pri nas roditi lep uspeh.

E. C.

Z razstave Xylon v Moderni galeriji

George Mackley: Brod

Cestišče z enim prometnim tirom

Pri manjših hitrostih vozilo vo- zila po eni vozni ploskvi, vsako po svojem prometnem pasu. Oba prometna pasova sta samo z vmesno črto ločena drug od drugega.

Čim večja je hitrost vožnje, tem bolj moti vozača nasproti prihajajoče vozilo. Neugodni občutek vozača skušamo omiliti s povečanjem razdalje med obema voziloma, ki se srečujejo; s tem seveda večamo širino ceste. Na ta način pridemo do neke mejne širine ceste, od katere naprej se bolj izplača ločiti obe vozni smeri, z vmesnim, neutrimnim pasom, ki ga običajno zasadiamo s travo. S tem so karamboli izklju- čeni, ker je za vsako smer vož- nje predviden poseben prometni tir. Tudi v tem primeru je vsak prometni tir s črto razdeljen na dva prometna pasova, od katerih je predviden zunanji za vožnjo v eno smer, notranji pa za pre- hitevanje. Z uvedbo dveh pro- metnih tirov pa stalno ni odprav- ljena nevarnost trčenja dveh vozil.

Jugoslovanski pomorci bodo odšli v Indonezijo

Reka, 15. febr. Sindikat pomorcev je sklenil, da bo poslal v Indonezijo 17 pomorcev. Z indonezijskimi ladjedelnicami je že sklenjen kolektivni do- govor za 13 strojnikov in 4 kapetane doige plovbe, ki bo do- dala delali v indonezijski mor- narici dve leti. Prva skupna pomorcev bo odpotovala v Indonezijo še ta mesec, druga pa konec marca.

Uredništvu

DRUŽINA, KI SO JO POZABILI

Na Jesenicah precej skrbijo za gradnjo stanovanj, vendar mnogo premalo mislijo na to, komu stanovanja dodeljujejo, oziroma kdo jih je najbolj potreben.

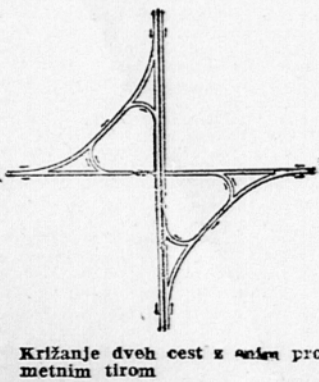
Bližu jeseniške železarne je velik kamnolom, od koder do- biva železarna potreben ap- nenčasti kamen. Približno 200 metrov od kamnoloma so na vidnem mestu napis, ki opo- zarjajo mimoidoče na nevar- nost pred kamenjem, ki se ob razstreljevanju vali v do- lino. Pod kamnolomom pa se nahaja lesena baraka, ki je sicer primerna le za shranje- vanje orodja, vendar stanuje v njej petčlanska družina železarskega delavca Ludvika Skoka. Baraka je iz desek zbita, da bi skoraj lahko stan- ovalci poneli iz postelje šteli zvezde na nebu.

4. februarja ob približno pol- dnev popoldne je žena Ludvi- ka Skoka sedela pri skrom- nem štedilniku in dojala me-

sec dni starega otroka. V tem hipu pa je priletel iz kamno- loma velik kamen s tako silo, da je prebil leseno steno ba- raka, popolnoma zdrobil kuh- injsko omaro in v njej vso posodo.

Delavec Ludvik Skok živi tako s svojo družino v stalni smrtni nevarnosti že skoraj dve leti in prosti vse mogoče organe, naj rešijo njegovo družino pred to nevarnostjo. Vendar se zaman trudi. Prebivalci Jesenic se upravičeno sprašujejo, ali res ni v vod- stvu železarne ali pri stano- vanjskem organu na Jesenicah človeka, ki bi se zarezal za to družino in ji skušal najti sta- novanje. Ko so prišli organi notranje uprave po nesreči na ogled na lice mesta, so bili Skokovi otroci smrtno pre- strašeni zbrani okrog matere. Upajmo, da se bodo pristojni organi vsaj sedaj zganili, saj ta primer dovolj jasno govori, v kakšnem položaju se nahaja Skokova družina.

Ivan Lavrič, Jesenice

Križanje dveh cest z enim prometnim tirom

Cesta, ki je grajena za veliko vožno hitrost, mora imeti v ovink- kih stegenjeh blage krivine, sicer vrže sredobezna sila pri vožnji po krivini vozilo s ceste ali pa pritiska potnike oz. tovor k zunanji steni vozila. Vsak iz- med bračev je to neugodnost že občutil. Na ostrih ovinkih je ne- varnost, da zdrsne vozilo s ceste, tem večja, čim bolj gladka je cestna površina.

Opisane pojave preprečimo, da damo trasi takšne krivine, kakrš- ne so glede na dano hitrost po- trebne, vožno ploskev pa ragu- negno proti notranjemu robu krivine.

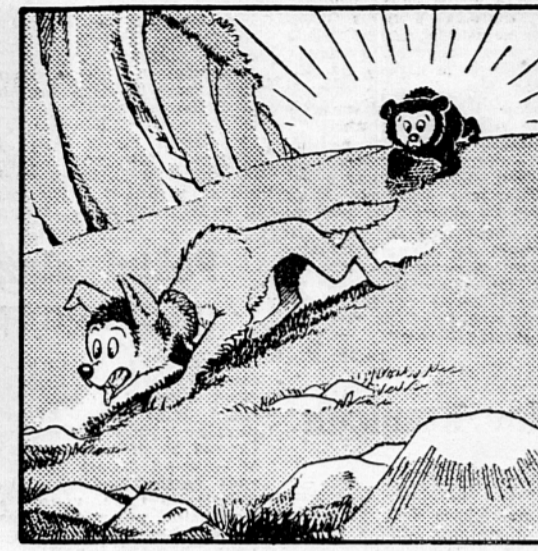
MEDVEDEK NEEWA — Po J. O. Curwoodu — Riše Miki Muster

115. Miki je zaslišal pokanje suhljadi in nekaj trenutkov nato je stekel Atik mimo njega; slišal je njegov od strahu in smrtne groze hropeči dih. Toda že je izginil. Namesto njega so se prikazale neslišno hitice sence, ki so se mu zazdele kakor od vetra gnane. Vendar je Miki, čeprav z nejasnimi predstavami in čudnimi pravadnimi spomini, spoznal v njih svoj rod, svoje nekdanje prednike.

116. Še dolgo je stal in prisluškoval, toda nič se je spet umirila. Poiskal je Neewa in legel k njemu. Naslednje ure je prebil v snu brez pokoja. Sanjalo se mu je o stvareh, ki jih je bil že zdavnaj pozabil: o Challonerju, o mrzlih nočeh in velikih tabornih ognjih. Slišal je glas svojega gospodarja in čutil njegovo božajočo roko. Med vse to pa so se mešali divji glasovi njegovega rodu.

117. Zgodaj ob jutranjem svitu je zlezal iz njunega zatočišča in ovohal sled, ki so jo bili pusili volkovi in jelen. Doslej je bil vselej Neewa vodnik, zdaj pa je sledil Mikiju. Z duhom po volkovih in nozdrvih je tekel pes v smeri proti dolini. Čez pol ure je bil na cilju. Prišla sta na kamenito vzpetino, preko katere je vodila pot v dolino. Tu se je Miki ustavil. Nudil se mu je nenavaden pogled.

Na Dobrovi so proslavili zmago v okrajnem tekmovanju

Kulturno-prosvetno društvo »Dolomiti« na Dobrovi je pred kratkim proslavilo zmago v tekmovanju ljudsko-prosvetnega dela v okraju Ljubljana-okolica za leto 1953. Popoldne je bilo redno predavanje Ljudske univerze. Predaval je profesor dr. Peter J. ...

ŠE NEKAJ...

Postrežljiv tat Dne 30. januarja se je v jutranjem vlakom vračal iz Zagreba v Ljubljano ...

Nepravilna gradnja dimnikova povzročila požar

Preteklo soboto je nastal požar v sobi Ane Korber, stanujoče v Mariboru, Linhartova ulica. V jutranjih urah so dimniki v tej hiši sezgajali sivo v dimniku ...

Mrtvo so našli v stanovanju

V začetku februarja so našli v njenem stanovanju mrtvo 68-letno Antonijo Kreft iz Gradišča pri Mariboru. Starka je živela popolnoma sama in se je čez poletje preživljala s poljskimi deli ...

Leto dni dela gasilcev v železarni Ravne

Prejšnji teden je bila redna letna skupščina industrijskega prostovoljnega gasilnega društva Ravne na Koroskem. Društvo šteje 43 članov, od katerih je 34 aktivnih. Kakor je ugotovila skupščina, je v gasilskih vrstah premalo mladih članov.

IZ BELE KRAJINE

Prejšnji teden je predaval na Ljudski univerzi v Crnomlju S. F. ...

60-letnica ameriškega Slovenca Franca Somraka

V prijazni vasi Suhorju nad Prečno pri rodu Franca Somraka. Slabe razmere so bile povod, da je mladi mladenec v odšel s treburhom za krumoh. Po sedemletnem trideset letu v premo-govniku Kotredž v Zagorju je leta 1927 odšel v Kanado. Marljivo in varčno si je v teklu let v delavskem mestu Sudbury postavil lastni dom. Dvastrano je že v letu 1928 v tujini, ni pozabil svoje domovine, ki jo iskreno ljubi. Hvaležni rojaki se ga ob tem lepo spominjajo in mu želimo še mnogo zdravih let.

IZ DELA MARIBORSKE INŠPEKCIJE TRŽIŠČA 2238 prijav v enem letu

Sodnik za prekrške, ki inšpekcije tržišča ne obvešča o usodi njenih prijav — Preveč različne kazni za enake prekrške

Javnim tožilstvom, sodnikom za prekrške, tržištvom za notranjo in zveze in disciplinarnim sodiščem je prijavila lani mariborska inšpekcija tržišča 2238 primerov, glede katerih je menila, da predstavljajo dejanja, ki so (na področju blagovnega prometa) v nasprotju z veljavnimi zakonitimi predpisi. Od tega je bilo rešenih 117 primerov ali 5,26%, izrečene pa so bile naslednje kazni: denarnih kazni v skupnem znesku 6.115.000 din, disciplinskih kazni v 60 primerih, odvzem prostosti do 6 mesecev v 67 primerih, odvzem prostosti do 6 do 21 mesecev v 6 primerih, odvzem prostosti do 2 let pa v 10 primerih. Upravno-pravni postopek je končal prijavo v enem primeru, v 53 primerih pa je bil zamenjan kader. Zadnja kazna — odvzem neupravičeno pridobljenega dobička ali sredstev — je dosegla skupni znesek 10.475.000 dinarjev.

Ta kratka bilanca kaže, da imamo na področju blagovnega prometa kar naprej opraviti z različni pojavi, ki zahtevajo, da posegamo vmes organi oblasti in sodstva, ki jih v veljavni izjavni predpisi. Med temi so tudi sodniki za prekrške. Kar se te sode, mariborska inšpekcija tržišča z njimi ni najbolj zadovoljna. Po dolobah uredb o inšpekciji tržišča so sodniki za prekrške dolžni obveščati inšpekcijo tržišča, od katerih prejemajo prijave, s kopijo odločbe o izrečeni kazni oziroma o ustavitvi postopka. Sodnik za prekrške v Mariboru tega določila ni upošteval in inšpekcije ni obveščal o usodi njenih prijav. Posledica te prakse je bila, da ni imela inšpekcija tržišča nobene možnosti pritožiti se po potrebi na senat za prekrške, ki se je zato v glavnem pečal je s pritožbami kaznovanih sodnikov. Med temi so tudi sodniki za prekrške, ki se je zato v glavnem pečal je s pritožbami kaznovanih sodnikov. Med temi so tudi sodniki za prekrške, ki se je zato v glavnem pečal je s pritožbami kaznovanih sodnikov.

Dnevne vesti

Obveščamo, da se je odesek Narodne obrambe MLO preselil iz Magistrata na Rimske ceste 22, kjer vrši vse spremembe, ki se nanašajo na vojaške obveznosti. — Tajništvo MLO Ljubljana. — Loške sekcije SZD, ki bo v torek 16. t. m. ob 19. uri v predavalnici Porodniške klinike. — Stanovanjski urad MLO Ljubljana sklicuje za četrtek, 18. februarja ob 19. uri konferenco vseh predsednikov terenskih stanovanjskih svetov v prostorih kluba v »Kresiji« — Mačkova ul. 1. — Stanovanjski urad MLO Ljubljana. — Filatelistični klub »Ljubljana« sklicuje redni letni občni zbor 28. februarja ob 19. uri v klubovnem lokalu. Dnevni red običajen. — Danes sveže morske ribe v ribarnici. — Obveščamo ustanove, podjetja in koristnike prevoznih, da se je uprava Družnega transportnega podjetja »Prevoz« Krško preselila v Brezice. — Telefonska št.: Uprava in poslovalnica avtobusnega prometa Brezice 43, poslovalnica tovornega prometa in avtoheatingna delavnica 33, poslovalnica tovornega prometa Krško 46. — Tekoči račun pri Narodni banki Brezice, števil. rač. 6151-7-182. — Pri pitanju prašičev uporabljajte priznano dobro Gosodov krmilni prašek »REBISOL«.

GLEDALIŠČE

OPERA Torek, 16. febr. ob 19.30: Baletni večer. Abonma red D. Sreda, 17. febr. ob 19.30: Masenet; Werther. Gostovanje Rudolfa Francla. Abonma red H. Četrtek, 18. febr. ob 19.30: Baletni večer. Abonma red C. Petek, 19. febr. ob 19.30: Gounod; Faust. Zaključena predstava za Ljubljansko garnizijo. Sobota, 20. febr. ob 19.30: Foerster; Gorenjski slavček. Gostovanje Rudolfa Francla. Izven in za podeželje.

DRAMA

Torek, 16. febr. Zaprto. Sreda, 17. febr. ob 20: Hecht — MacArthur; Prva stran. Abonma red F. Četrtek, 18. febr. ob 20: Hochwälder; Javni tožilec. Abonma red E. Petek, 19. febr. zaprto. Sobota, 20. febr. ob 20: Salacrou; Tak kakor vsi. Red E. Nedelja, 21. febr. ob 15: Torkar; Praviljica o smehu. Izven in za podeželje. Ob 20: Hecht — MacArthur; Prva stran. Izven in za podeželje.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Torek, 16. febr. ob 20.30: J. B. Priestley; Izven in Conwayev. Zaključena predstava za GT in TSS II.

IVO SANCIN

načelnik banke uprave v p. Zapustil nas je danes za vedno naš srčno ljubljani oče, ded, praded, brat, stric

KIN

KDOR LJUBI SLOVENSKO KNJIGO, SE VPIŠE V PERSERNOV DRUŽBO KOT PODPORN ČLAN

RAZPIS

Uprava Poliklinike v Mariboru razpisuje mesta za specializacijo zdravnikov za naslednje specialnosti: 1. mesto za okulistu, 2. mesto za ginekologa, 3. mesto za nevrospihiatra, 4. mesto za kirurga. Nadalje razpisuje mesto za: 1. medicinskega tehnika — rentgenskega pomočnika. Prednje je dostaviti na upravo Poliklinike, Maribor, Sodna ulica 13, do 1. III. 1954.

RADIO

Poročila: 5.35, 6.30, 7.25, 12.30, 15.40, 17.00, 18.00, 22.00. 7.00 Za naše kmetovalce; 11.00 Solška ura za nižjo stopnjo — Pri Ribničanih (reportaža) — ponovitev; 11.30 Solška ura za višjo stopnjo; Prof. Drago Ulanga; Pliant: 15.30 Sproed slovenskih volkovi in orkestralnih skladb; 13.00 Modni kotiček; 13.10 Orkestri in solisti; 13.45 Glasbeni razgledi; 14.00 Od melodije do melodije — vmes ob 14.35 — 14.40 Radijske nastave; 15.30 Sproed slovenskih volkovi in orkestralnih skladb; 17.10 Za dobro voljo Vam bodo igrali Štirje fantje, Vaški kvintet in Veseli godci; 17.45 80. lekcija angleškega jezika; 18.00 Zabavna in plesna glasba; 18.30 Iz bojev naših narodov; 19.00 Sproed slovenskih volkovi in orkestralnih skladb; 19.30 Schuberta poje mezosopranska Dana Ročnik, pri klavirju Pavel Sivic; 19.45 Zabavna glasba, vmes reklame in vremenska napoved; 20.00 Glasba v svet; 20.10 Od Mozarta do Richarda Straussa (odloček iz oper nemških skladateljev); 21.00 Literarno-esejistična oddaja; Cervantes in njegov Don Kihot; 21.30 Igrajo veliki zabavni orkestri; 22.15 — 23.00 Nočni koncert; koncert L. v. Beethoven: Sonata za violino in klavir op. 96, Bela Bartok: Druga sonata za violino in klavir; 23.00 — 24.00 Oddaja radia Jugoslavija za tulinco na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

MALI OGLASI

TAKOJ ZAPOSUM dobro moč za obnavljanje krovic, po možnosti s strojem. Ponudbe pod »Takoju« zaposlitve v ogl. odd. 2152-1 UPOKOJENKO k otroku in za gospodinjstvo. Pliant po dohodkovni knjigi. Naslov v ogl. odd. 2155-1 GOSPODINJO išče starišča oseba. Klopčič, Celovška 43. 2154-1 TRGOVSKI POTOJK z vedelno prakso, upoznan s trgovsko mrežo, znanega imena. Pliant po dohodkovni knjigi. Naslov v ogl. odd. 2155-1 RACUNOVODJA ali samostojni finančni knjigovodja. Pliant po dohodkovni knjigi. Naslov v ogl. odd. 2155-1 ELEKTROTEHNIKA z vsaj parletno prakso sprejema takoj. Elekstro-strojno podjetje »IKI« Ljubljana, Trata 12. 2141-1 ZA VODSTVO GRADILISC in sektorjev išče moč samostojnih gradbenih tehnikov z najmanj petletno prakso. Pliant po dohodkovni knjigi. Naslov v ogl. odd. 2141-1 PREDSEDNIK KMETIJSKE PRIDELNIŠKE GOSPODARSTVA 13, s točlenim letnikom in mandeljev. 2142-2 DVA GUMI VOZA 3-tonskega in 2-tonskega prodaja. Mar. Pavel, kovač, Jarje 29, p. Domžale. 2145-4 SENO PRODM. Naslov v oglasnem oddelku. 2138-4 ČRN MOŠKO SUKNJO, obleko in niske čevlje prodam. Kajba, Novi trg 2. 2156-4 MAGNET ZA MOTORNO KOLO 500 ccm kupimo. Ponudbe s ceno na Avto-moto društvo Ptuj. 2165-3 KARGERJA OPEL-BLITZ, nosilnost 1,5 tona, s Standard, zapeljivo. Ogled v delavnici »Promet« Savski c. 8, Ljubljana. 1957-4 SOBICO Z DOPLACILOM nudim dekletu za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v ogl. odd. 2161-9 INOZEMEC IŠČE opremljeno sobo. Ponudbe pod »Nujno« v oglasni oddelku. 2158-9 GOSPODU ODDAM opremljeno sobo. Ponudbe s podatki pošlji pod »Miren dom«. 2157-9 IZGUBIL SE JE CRNOBEL Španiel. Šiški, v trm. Jam. Vrniti: Stankarjeva ulica 3-11. 2162-10 IZGUBIL SE JE RIJAV Španiel. Vrniti za nagrado: Flegar, Grad Tivoli. 2153-10 PREKLICI V popotni torbi »Pavilice« z dne 18. I. 1954 je bil zaradi napačnih informacij preobročeno, da je računovodja zdravstvenega doma v Kočevju nabavila stare ure za nagrade zdravstvenim delavcem, kar ne ustreza resnici. Nekateri člani sobne ambulante Kočevje. 2047-11 ZLATO damsko zappestno uro, izgubljeno v soboto zvečer, 13. II. od Gledališča v kino »Union« in obočnik, naj posten najditej odda proti nagradi na naslov v ogl. odd. 2170-10

UMRLI

Pogreb pokojnika bo v sredo, 17. II. popoldne v svet. 20.10 Od Mozarta do Richarda Straussa (odloček iz oper nemških skladateljev); 21.00 Literarno-esejistična oddaja; Cervantes in njegov Don Kihot; 21.30 Igrajo veliki zabavni orkestri; 22.15 — 23.00 Nočni koncert; koncert L. v. Beethoven: Sonata za violino in klavir op. 96, Bela Bartok: Druga sonata za violino in klavir; 23.00 — 24.00 Oddaja radia Jugoslavija za tulinco na valu 327,1 m (prenos iz Zagreba).

Tudi gostinci imajo tečaj

Okrajna gostinska zbornica je organizirala strokovni tečaj za uslužbence svoje stroke, ki ga obiskuje nad 35 tečajnikov. Tečaj je v zdravilišču Dolenskih Toplice.

IVO SANCIN

načelnik banke uprave v p. bivši deželni poslanec v Istri, bivši predsednik Kmetijske družbe, bivši častni predsednik akad. Sportnega kluba Primorje itd.

FRANC PAVLETIČ

Pogreb bo v sredo, 17. februarja ob 14.30 iz Franciškovke mrliške veže na Zalah.

ZAHVALE

Za izraženo sožalje, za spremstvo na njeni zadnji poti ter za vso in čevlje, poklonjeno moji sestri EMILJI FILIC se vsem najiskrenejše zahvaljuje Erna Jankovič.

PREDAVANJA

P. D. Ljubljana — Matiča priredi večer ob 20. uri v dvorani DOZ predavanje Janka Blazēja o vzponu na Nanga Parbat in na ših načrtih v centralnih Alpah in Himalaji.

GLEDALIŠČE

Torek, 16. febr. ob 19.30: Baletni večer. Abonma red D. Sreda, 17. febr. ob 19.30: Masenet; Werther. Gostovanje Rudolfa Francla. Abonma red H. Četrtek, 18. febr. ob 19.30: Baletni večer. Abonma red C. Petek, 19. febr. ob 19.30: Gounod; Faust. Zaključena predstava za Ljubljansko garnizijo. Sobota, 20. febr. ob 19.30: Foerster; Gorenjski slavček. Gostovanje Rudolfa Francla. Izven in za podeželje.

DRAMA

Torek, 16. febr. Zaprto. Sreda, 17. febr. ob 20: Hecht — MacArthur; Prva stran. Abonma red F. Četrtek, 18. febr. ob 20: Hochwälder; Javni tožilec. Abonma red E. Petek, 19. febr. zaprto. Sobota, 20. febr. ob 20: Salacrou; Tak kakor vsi. Red E. Nedelja, 21. febr. ob 15: Torkar; Praviljica o smehu. Izven in za podeželje. Ob 20: Hecht — MacArthur; Prva stran. Izven in za podeželje.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Torek, 16. febr. ob 20.30: J. B. Priestley; Izven in Conwayev. Zaključena predstava za GT in TSS II.

IVO SANCIN

načelnik banke uprave v p. Zapustil nas je danes za vedno naš srčno ljubljani oče, ded, praded, brat, stric

ŠČETKARNA, Maribor, Pipuševa ul. 12, sprejme

ščetkarskega mojstra s prakso, in kvalificiranega lesostrugarja. Plača po dogovoru.

Lik in mik zelenega Pohorja

Živahna propagandna dejavnost Gostinske zbornice mariborskega okoliškega okraja — Snemanje filma »Pohorje z zaledjem« in izdajanje periodične ilustrirane turistične revije kot glavni nalogi v letošnjem letu

Lani je razvila Gostinska zbornica mariborskega okoliškega okraja precej obsežno in uspešno propagandno dejavnost. V desetletnem planu, ki govori o razvoju turizma na pohorju, je bila predvidena izdaja turistične revije »Pohorje z zaledjem«, ki bo vsebovala tudi v Maribor. Ob tem gre za snemanje filma »Pohorje z zaledjem« in izdajanje periodične ilustrirane turistične revije kot glavni nalogi v letošnjem letu.

V propagandne namene je zbornica najdlje celih 14 dni prikazovala po mariborskih kinematografih učinkovite zimskeprospete motive pod geslom »Zima na Pohorju« in to s primerom glasbeno in govorno spremljavo o splošnem pomenu turizma in zimskih sportih.

Državno posestvo v Slov. Konjicah napreduje

Tudi tu so delavci na kmetijskem državnem posestvu v Slov. Konjicah imeli občini zbor svoje sindikalne organizacije. V precejšnji meri so se poročila dosedanjega odbora pokazala, da so v preteklem letu dosegli precej dobrih uspehov, zlasti v pogledu ukrtive in nadaljnjega razvoja delavskega upravljanja. Prav zato so tudi razprava, v kateri je sodelovalo več članov kolektiva, sledela v glavnem na gospodarskih vprašanjih podjetja, ki jih bosta upravljali v letu 1964. Delavci so tudi upravnemu odboru predložili na svojih sejah ter sprejeti gotove zaključke.

Slaba reklama za celjsko klavnico

Te dni se je oglašil v našem celjskem dopisništvu naročnik našega lista tov. Z. ter nam pripovedoval približno takole: V začetku februarja je kupila znanaka B. v mesnici na Stanečevi ulici (bivši Gorenjak) 3 kg črvene masle. Ko je prišla domov, je na veliko presenečenje in jezo ugotovila, da je poleg masle kupila še žolč in poln mehur z vodo! Vse to je odnesla v klavnico, kjer so se ji sicer opravičili ter ji objubil, da bočo v bodoče na takšne reči bolj pazili. Vendar to, kar se je dogodilo nekaj dni pozneje v isti mesnici, kaže, da klavnici prvič omenjeni dosti zalegal. Tokrat je bil kupec črvene masle našo naročnico tov. Z. Ker je vedel za prvi primer in obljubo klavnice, je bil še bolj presenečen, ko je doma zapazil, da so mu v resnici poleg zahtevane masle prodali še črevo z blatom! Medtem, ko so žolč ter mehur z vodo v klavnici zadržali, ima tov. Z. črevo z blatom še doma.

Mladina krškega okraja je na pravi poti

Okrajna konferenca ljudske mladine krškega okraja, ki je bila v nedeljo v Brezicah, je bila ena najboljših mladinskih konferenc, ki so bile doslej v okraju. Razen 97 delegatov so se konference udeležili še sekretar okrajnega komiteja ZK Lojze Brezar, sekretar občinskega komiteja ZK Brezice ter pripadniki JLA krške garnizije. Večji del razprave na konferenci je zajemal razna vprašanja, s katerimi se mora mladina vsak dan baviti. Tako imamo hribovske vasi v Gorjancih, kjer je precej brezposelnih mladincev in mladink. V teh pasivnih krajih mladina ne najde primerne zaposlitve. Če bodo začeli graditi avtomobilsko cesto Zagreb—Ljubljana, ki bo tekla mimo prav teh zaostalih vasi, bo to vprašanje v veliki meri rešeno.

Razgibano delo gasilcev na Zg. Polskavi

Pred nedavnim je imelo prostovoljno gasilsko društvo na Zg. Polskavi (Maribor-okolica) svoj redni občini zbor, na katerem so člani pregledali svoje lanskoletno delo. Gasilski dom na Zg. Polskavi je razmeroma precej dobro opremljen s potrebnimi orodjem, oblekami ter raznimi drugimi galitskimi pripomočki, ki da lahko v polni meri služijo svojemu namenu. Razen članskih sestankov so imeli gasilci lani tudi 11 strokovnih predavanj, ki so bila namenjena strokovnemu izpopolnjevanju. Izvedli so 44 gasilskih vaj, in sicer 25 suhih in 19 mokrih. Lani so sodelovali pri 8 požarih. Opravili so tudi več sto ur prostovoljnega dela pri urejanju gasilskega doma in pri pripravi za gradnjo kulturnega doma.

Gasilci so v stalnem stiku z občinskimi ljudskimi odbori ter so se sprožili vprašanje o preskrbi hribovskih predelov z vodo, kjer bi naj zgradili potrebne bazene, prav tako jim je nujno potrebno skladišče za vodo, kakor bencin in olje, ki ga bodo zgradili verjetno še letos.

IZ CELJA

Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« v Celju v soboto v dvorani ljudskega gledališča razvil svojo društveno zastavo. V nedeljo je odprlo svojo knjižnico v dvorani društva »Partizan« v Gaberju. Ob priliki teh slavnostnih vzprijazil dramski odsek »Svobode« v nedeljo popoldne v ljudskem gledališču dramo »Ugasle luče«.

IZ CELJA

V našem mestu bomo imeli 7 kategorij stanovanj. Stanovanj I. kategorije v Celju nimamo. Največ stanovanj v Celju bo spadalo v III., IV. in V. kategorijo.

IZ CELJA

Preteklo nedeljo so se v sejni dvorani mestnega ljudskega odbora Slovenj Gradec zbrali na redni letni skupščini uslužbenci okrajne pošte Slovenj Gradec. Čeprav je njihovo sindikalno delo težje od drugih kolektivov zaradi raztresenosti po okraju od Radele do Črne, vendar so člani sindikalne podružnice dosegli lepe uspehe, ugotovili pa so tudi nekaj pomanjivosti.

IZ CELJA

Delavci iz bivše KDZ Golici, ki so se po njeni razformaciji priključili k temu posestvu, so izrekli vprašanje priznanja otroških doklad za njihove otroke. Kot člani združbe jih prej niso dobivali. Ko pa so bili priključeni lani poletni k posestvu, pa jim je okrajni zavod za socialno varovanje v Celju doklade priznal, toda republikanski zavod pa je odločilo razveljaviti. Ker je takih primerov v Sloveniji prav gotovo več, so sklenili, da se bodo v tem primerih obrnili tudi v Vrhovno sodišče LRS za dokončno rešitev.

IZ CELJA

Pri razpravi o šitanju in naročanju časopisja so ugotovili, da ima njihovo članstvo naročenih zelo malo časopisov. Zato so izrekli posebnega odobrnika, ki bo skrbel za naročilo čim večjega števila Delavske Enotnosti, nekaj novih naročnikov pa se je javilo že na samem zboru. Sprejeti sklepi kažejo, da bo kolektiv tudi v tem letu lahko dosegel še boljše uspehe pri svojem delu.

IZ CELJA

Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« v Celju v soboto v dvorani ljudskega gledališča razvil svojo društveno zastavo. V nedeljo je odprlo svojo knjižnico v dvorani društva »Partizan« v Gaberju. Ob priliki teh slavnostnih vzprijazil dramski odsek »Svobode« v nedeljo popoldne v ljudskem gledališču dramo »Ugasle luče«.

IZ CELJA

V našem mestu bomo imeli 7 kategorij stanovanj. Stanovanj I. kategorije v Celju nimamo. Največ stanovanj v Celju bo spadalo v III., IV. in V. kategorijo.

IZ CELJA

Preteklo nedeljo so se v sejni dvorani mestnega ljudskega odbora Slovenj Gradec zbrali na redni letni skupščini uslužbenci okrajne pošte Slovenj Gradec. Čeprav je njihovo sindikalno delo težje od drugih kolektivov zaradi raztresenosti po okraju od Radele do Črne, vendar so člani sindikalne podružnice dosegli lepe uspehe, ugotovili pa so tudi nekaj pomanjivosti.

IZ CELJA

Delavci iz bivše KDZ Golici, ki so se po njeni razformaciji priključili k temu posestvu, so izrekli vprašanje priznanja otroških doklad za njihove otroke. Kot člani združbe jih prej niso dobivali. Ko pa so bili priključeni lani poletni k posestvu, pa jim je okrajni zavod za socialno varovanje v Celju doklade priznal, toda republikanski zavod pa je odločilo razveljaviti. Ker je takih primerov v Sloveniji prav gotovo več, so sklenili, da se bodo v tem primerih obrnili tudi v Vrhovno sodišče LRS za dokončno rešitev.

IZ CELJA

Pri razpravi o šitanju in naročanju časopisja so ugotovili, da ima njihovo članstvo naročenih zelo malo časopisov. Zato so izrekli posebnega odobrnika, ki bo skrbel za naročilo čim večjega števila Delavske Enotnosti, nekaj novih naročnikov pa se je javilo že na samem zboru. Sprejeti sklepi kažejo, da bo kolektiv tudi v tem letu lahko dosegel še boljše uspehe pri svojem delu.

III S'hort ZANESLJIVA JE UDELEZBA severnjakov v Planici

Tudi letos bo v Planici veliko mednarodno tekmovalstvo v smučarskih skokih. Letošnja prireditelj bo pomembnejša predvsem zaradi proslave 20-letnice Planice in otvoritve nove 120-metrške skakalnice, ki je letos končno dograjena.

IZ CELJA

V našem mestu bomo imeli 7 kategorij stanovanj. Stanovanj I. kategorije v Celju nimamo. Največ stanovanj v Celju bo spadalo v III., IV. in V. kategorijo.

IZ CELJA

Preteklo nedeljo so se v sejni dvorani mestnega ljudskega odbora Slovenj Gradec zbrali na redni letni skupščini uslužbenci okrajne pošte Slovenj Gradec. Čeprav je njihovo sindikalno delo težje od drugih kolektivov zaradi raztresenosti po okraju od Radele do Črne, vendar so člani sindikalne podružnice dosegli lepe uspehe, ugotovili pa so tudi nekaj pomanjivosti.

IZ CELJA

Delavci iz bivše KDZ Golici, ki so se po njeni razformaciji priključili k temu posestvu, so izrekli vprašanje priznanja otroških doklad za njihove otroke. Kot člani združbe jih prej niso dobivali. Ko pa so bili priključeni lani poletni k posestvu, pa jim je okrajni zavod za socialno varovanje v Celju doklade priznal, toda republikanski zavod pa je odločilo razveljaviti. Ker je takih primerov v Sloveniji prav gotovo več, so sklenili, da se bodo v tem primerih obrnili tudi v Vrhovno sodišče LRS za dokončno rešitev.

IZ CELJA

Pri razpravi o šitanju in naročanju časopisja so ugotovili, da ima njihovo članstvo naročenih zelo malo časopisov. Zato so izrekli posebnega odobrnika, ki bo skrbel za naročilo čim večjega števila Delavske Enotnosti, nekaj novih naročnikov pa se je javilo že na samem zboru. Sprejeti sklepi kažejo, da bo kolektiv tudi v tem letu lahko dosegel še boljše uspehe pri svojem delu.

Se nikoli niso bile priprave najljubših izkušenih delavcev planiškega komiteja tako vestne kakor to pot. Da bi na tej tradicionalni prirediteli skakali res vsi najboljši skakalci na svetu, je odločeval v sevrne države posebni odposlanec naše smučarske organizacije dr. Tone Dečman. Njegov uspeh je bil viden, saj ima vodstvo planiškega komiteja že danes, ko nas loči od tekmovalstva še mesec dni, pisemne prijave finskih, norveških in švedskih skakalcev. Seveda pa so poleg domačih skakalcev prijavljene tudi tujerazne Avstrije. Beje Avstrijec Sepp Bradl, ki je prvi preskočil 100-metrsko znamko v Planici, letos ne bo več nastopal na velikih skakalnicah. Toda, to so le govorice. Po vse verjetnosti pa se bodo poleg avstrijskega bogate športne kariere še enkrat pritegnilo velika planiška skakalnica.

IZ CELJA

V našem mestu bomo imeli 7 kategorij stanovanj. Stanovanj I. kategorije v Celju nimamo. Največ stanovanj v Celju bo spadalo v III., IV. in V. kategorijo.

IZ CELJA

Preteklo nedeljo so se v sejni dvorani mestnega ljudskega odbora Slovenj Gradec zbrali na redni letni skupščini uslužbenci okrajne pošte Slovenj Gradec. Čeprav je njihovo sindikalno delo težje od drugih kolektivov zaradi raztresenosti po okraju od Radele do Črne, vendar so člani sindikalne podružnice dosegli lepe uspehe, ugotovili pa so tudi nekaj pomanjivosti.

IZ CELJA

Delavci iz bivše KDZ Golici, ki so se po njeni razformaciji priključili k temu posestvu, so izrekli vprašanje priznanja otroških doklad za njihove otroke. Kot člani združbe jih prej niso dobivali. Ko pa so bili priključeni lani poletni k posestvu, pa jim je okrajni zavod za socialno varovanje v Celju doklade priznal, toda republikanski zavod pa je odločilo razveljaviti. Ker je takih primerov v Sloveniji prav gotovo več, so sklenili, da se bodo v tem primerih obrnili tudi v Vrhovno sodišče LRS za dokončno rešitev.

IZ CELJA

Pri razpravi o šitanju in naročanju časopisja so ugotovili, da ima njihovo članstvo naročenih zelo malo časopisov. Zato so izrekli posebnega odobrnika, ki bo skrbel za naročilo čim večjega števila Delavske Enotnosti, nekaj novih naročnikov pa se je javilo že na samem zboru. Sprejeti sklepi kažejo, da bo kolektiv tudi v tem letu lahko dosegel še boljše uspehe pri svojem delu.

najboljši tekač v tej konkurenci ljubljanski tekmovalce Svet časov 36:04. Rezultati: 1. Ljubljana Kalan, Mežan, Svet, Pavčič, 2:35:27, 2. Beograd (Mikelj, Marinković, Janša, Sobler) 2:42:10, 3. Zagreb 2:47:15.

Patroljni tek smučarjev s streljanjem

Ljubljanska smučarska podzveža bo priredila v nedeljo, 21. t. m. v Novi vasi na Blokah patroljni tek smučarjev s streljanjem. Patroljo bodo sestavljali trije člani. Prvotno nastopa imajo vsa društva oziroma klubi z vetricinami člani pri SŽS, člani Partizana, JLA, LM, PD, ZB, strelskih družin, sindikatov in dijakov.

Patrulje bodo tekmovala v naslednjih kategorijah: mladinci letnikov 1937 do 1939 na 5 km brez pušk; mladinci 1934 do 1936 na 5 km s puškami; člani Partizana, PD, strelskih družin, ZB in sindikatov na 5 km s puškami; pripadniki JLA in LM na 10 km; patrolje smučarskih društev oziroma klubov ter Partizana na 10 km; posebna patrolja bloških smučarjev, od 45 let starosti naprej s puškami na 5 km.

Start in cilj bosta v Novi vasi na Blokah z začetkom ob 10. Zrebanje patrolj bo v soboto zvečer v Novi vasi.

Patrulje izven Ljubljane naj potujejo tako teden bodo na Rakcu v soboto popoldne ali zvečer, od koder je zagotovljen prevoz s kamioni do Nove vasi. Za prenočišča in hrano je preskrbljeno. Prehrana in prevozniki stroški grede na račun sodelujočih društev.

Prave pošljite Ljubljanski smučarski podzveži, Likovčarjeva 12, najpozneje do 18. t. m.

REPUBLISKE ZIMSKE SOLSKE IGRE

V nedeljo, 21. t. m., bodo na smučarskih igrah v Kranju tekmovali mladičev in mladink se pomero v tekih, vleslanemu in v skokih za naslove najboljših smučarjev v naših šolah.

Pri SPK LRS smo zvedeli, da bo poleg absolutnih naslovov tekmovalcev in individualnih prvakov, kar je bilo predvideno po razpisu, dobili na republikah tekmači tudi mostovne pravke za moške in ženske ekipne tekmovalce. Vse tekmovalce se ovska pravka v moških in ženskih disciplinah na stroške prireditelja, medtem ko bodo lahko drugo in tretjeplasirani moški in ženske ekipi poslali na lastne stroške.

Skoraj neopazno grede mimo javnosti tekmovalci največkrat tekmovalca in mladine in vendar so pomembna za napredek šolske telesne vzgoje in smučarske športa. Res je, v njih ni nobene kričave senzacionalnosti, saj gre pri njih svaobno z mladimi, ki se želijo in zdravo udeleževanje mladine.

Patrulje izven Ljubljane naj potujejo tako teden bodo na Rakcu v soboto popoldne ali zvečer, od koder je zagotovljen prevoz s kamioni do Nove vasi. Za prenočišča in hrano je preskrbljeno. Prehrana in prevozniki stroški grede na račun sodelujočih društev.

Prave pošljite Ljubljanski smučarski podzveži, Likovčarjeva 12, najpozneje do 18. t. m.

Pri SPK LRS smo zvedeli, da bo poleg absolutnih naslovov tekmovalcev in individualnih prvakov, kar je bilo predvideno po razpisu, dobili na republikah tekmači tudi mostovne pravke za moške in ženske ekipne tekmovalce. Vse tekmovalce se ovska pravka v moških in ženskih disciplinah na stroške prireditelja, medtem ko bodo lahko drugo in tretjeplasirani moški in ženske ekipi poslali na lastne stroške.

Skoraj neopazno grede mimo javnosti tekmovalci največkrat tekmovalca in mladine in vendar so pomembna za napredek šolske telesne vzgoje in smučarske športa. Res je, v njih ni nobene kričave senzacionalnosti, saj gre pri njih svaobno z mladimi, ki se želijo in zdravo udeleževanje mladine.

Študenti imajo svoja prvenstva

Po znanih uspehih študentov na mednarodnem športnem tednu v Dortmundu lahko smatramo to tekmovalstvo za prelomnico v delu študentskih športnih organizacij. Kakor je znano, je bila jugoslovanska delegacija sprejeta med članstvo mednarodne športne zveze in v svojih državah imajo svoje organizacije. Posledica tega je bila ta, da je študentska organizacija postala tudi član Zveze športov Jugoslavije.

Delo študentske športne organizacije v letošnjem letu bo plodnejše kot doslej. Vse delo bo naravno in stalno, kampanjskih prireditvev pa ne bo več. V vseh panogah bodo državna prvenstva, poleg tega pa bodo tudi posamezne univerze svoje svoje mednarodne tekmovalstva. Na podlagi rezultatov bodo sestavili ekipe, ki bodo sodelovale na državnem prvenstvu.

Koledar športnih tekmovalj je zelo bogat. Druvo smatramo to tekmovalstvo za prelomnico v delu študentskih športnih organizacij. Kakor je znano, je bila jugoslovanska delegacija sprejeta med članstvo mednarodne športne zveze in v svojih državah imajo svoje organizacije. Posledica tega je bila ta, da je študentska organizacija postala tudi član Zveze športov Jugoslavije.

Delo študentske športne organizacije v letošnjem letu bo plodnejše kot doslej. Vse delo bo naravno in stalno, kampanjskih prireditvev pa ne bo več. V vseh panogah bodo državna prvenstva, poleg tega pa bodo tudi posamezne univerze svoje svoje mednarodne tekmovalstva. Na podlagi rezultatov bodo sestavili ekipe, ki bodo sodelovale na državnem prvenstvu.

Koledar športnih tekmovalj je zelo bogat. Druvo smatramo to tekmovalstvo za prelomnico v delu študentskih športnih organizacij. Kakor je znano, je bila jugoslovanska delegacija sprejeta med članstvo mednarodne športne zveze in v svojih državah imajo svoje organizacije. Posledica tega je bila ta, da je študentska organizacija postala tudi član Zveze športov Jugoslavije.

Delo študentske športne organizacije v letošnjem letu bo plodnejše kot doslej. Vse delo bo naravno in stalno, kampanjskih prireditvev pa ne bo več. V vseh panogah bodo državna prvenstva, poleg tega pa bodo tudi posamezne univerze svoje svoje mednarodne tekmovalstva. Na podlagi rezultatov bodo sestavili ekipe, ki bodo sodelovale na državnem prvenstvu.

Koledar športnih tekmovalj je zelo bogat. Druvo smatramo to tekmovalstvo za prelomnico v delu študentskih športnih organizacij. Kakor je znano, je bila jugoslovanska delegacija sprejeta med članstvo mednarodne športne zveze in v svojih državah imajo svoje organizacije. Posledica tega je bila ta, da je študentska organizacija postala tudi član Zveze športov Jugoslavije.

Delo študentske športne organizacije v letošnjem letu bo plodnejše kot doslej. Vse delo bo naravno in stalno, kampanjskih prireditvev pa ne bo več. V vseh panogah bodo državna prvenstva, poleg tega pa bodo tudi posamezne univerze svoje svoje mednarodne tekmovalstva. Na podlagi rezultatov bodo sestavili ekipe, ki bodo sodelovale na državnem prvenstvu.

Koledar športnih tekmovalj je zelo bogat. Druvo smatramo to tekmovalstvo za prelomnico v delu študentskih športnih organizacij. Kakor je znano, je bila jugoslovanska delegacija sprejeta med članstvo mednarodne športne zveze in v svojih državah imajo svoje organizacije. Posledica tega je bila ta, da je študentska organizacija postala tudi član Zveze športov Jugoslavije.

Delo študentske športne organizacije v letošnjem letu bo plodnejše kot doslej. Vse delo bo naravno in stalno, kampanjskih prireditvev pa ne bo več. V vseh panogah bodo državna prvenstva, poleg tega pa bodo tudi posamezne univerze svoje svoje mednarodne tekmovalstva. Na podlagi rezultatov bodo sestavili ekipe, ki bodo sodelovale na državnem prvenstvu.

Koledar športnih tekmovalj je zelo bogat. Druvo smatramo to tekmovalstvo za prelomnico v delu študentskih športnih organizacij. Kakor je znano, je bila jugoslovanska delegacija sprejeta med članstvo mednarodne športne zveze in v svojih državah imajo svoje organizacije. Posledica tega je bila ta, da je študentska organizacija postala tudi član Zveze športov Jugoslavije.

Delo študentske športne organizacije v letošnjem letu bo plodnejše kot doslej. Vse delo bo naravno in stalno, kampanjskih prireditvev pa ne bo več. V vseh panogah bodo državna prvenstva, poleg tega pa bodo tudi posamezne univerze svoje svoje mednarodne tekmovalstva. Na podlagi rezultatov bodo sestavili ekipe, ki bodo sodelovale na državnem prvenstvu.

Koledar športnih tekmovalj je zelo bogat. Druvo smatramo to tekmovalstvo za prelomnico v delu študentskih športnih organizacij. Kakor je znano, je bila jugoslovanska delegacija sprejeta med članstvo mednarodne športne zveze in v svojih državah imajo svoje organizacije. Posledica tega je bila ta, da je študentska organizacija postala tudi član Zveze športov Jugoslavije.

Delo študentske športne organizacije v letošnjem letu bo plodnejše kot doslej. Vse delo bo naravno in stalno, kampanjskih prireditvev pa ne bo več. V vseh panogah bodo državna prvenstva, poleg tega pa bodo tudi posamezne univerze svoje svoje mednarodne tekmovalstva. Na podlagi rezultatov bodo sestavili ekipe, ki bodo sodelovale na državnem prvenstvu.

KOPACONIK

Trgovinsko podjetje na veliko

BEOGRAD, Francuska 65

Fah 29 • Telefon 30-757 in 30-476

nudi iz svojega skladišča v Beogradu:

PORCELANASTE ZIDNE PLOŠČICE — bele

»BOIZENBURG« 150 x 150 x 4 mm la kval.

Cena: 125 din za 1 komad fco skladišče v Beogradu

KUPCIJA S MORTO

Tedaj se je nenadoma znašel nekdo ob njem — prav tako kot na frankfurtski postaji. »Prodajate?« je vprašal polglasno v trdi nemščini.

Biel ni pogledal navzgor. »Ne. Rad bi nekaj kupil,« je odvrnil prav tako tiho.

»Kavo?« je vprašal oni.

»Ne.«

»Cigarete?«

»Ne.«

Oni je za hip obmolnil. »Dolar se je spet dvignil,« je dejal nato.

»Tudi dolarjev ne mislim kupiti,« je odvrnil Biel in nato dodal: »Potrebujem listine.«

Mož poleg njega je na rahlo zašvignil. Prijel je Biela pod roko. »O tem se morava pogovoriti. Pridite!«

Šla sta v majhno, zakajeno beznico. Šele ko sta si sedela nasproti, je Biel natančneje pogledal dvojice poslovnega prijatelja.

Mož je imel sivorumenkast obraz s kepkiimi ličnicami in napetimi ustnicami. V njegovih rjavih očeh je bil prav tak

rumen sijaj kakor na njegovi koži in na njegovih topih, redko stoječih zobeh.

»Listine hočete?« je vprašal.

»Da,« je prikimal Biel in pozabil na zunanost onega. Zdaj je bil na cilju.

»Listine so drage.«

»Koliko?« je vprašal Biel.

Mož ga je s pogledom ocenil. »Koliko lahko daste?«

»Tisoč,« je dejal Biel.

Mož se je nemo zarežal.

»Tisoč pet sto,« je dejal Biel.

»Cigareto?« je vprašal mož.

Biel je odkimal. Vročično je računal. Če mu ponudi dva tisoč, mu ostane še vredno tisoč. Tudi to bo še kar dober posel.

Pogledal je sivorumeni tujev obraz. »Ali jih lahko dobim za dva tisoč?« je vprašal s poželjivo prizadevnostjo. »Več nimam.«

Oni si je prižgal cigareto. Obvisela mu je v desnem kotu ust, da se je bila tam prilepila.

»Bomo videli.«

Biel se je oddahnil. »Kdaj?«

»Kdaj lahko plačate?«

»Tako,« je dejal Biel.

Oni se je sklonil. »Pravite, da imate denar pri sebi?«

Biel je vneto prikimal.

Možakar se je tedaj dvignil. »Pridite!«

»Kam?«

»Mar mislite, da imam listine pri sebi?« Vrgel je na mizo bankovec in stopil proti izhodu.

Vodil je Biela skozi zmešnjavo ulic, ki so si vse bile podobne; zanemarjene, deloma zapuščene hiše z obrabljenimi ozkimi stopnišči in temnimi hodniki.

Končno sta bila na cilju. Zavila sta v ozko vežo, ki je bila obložena z velikimi kamnitimi ploščami.

Tudi tu je bilo skoraj temno.

Biel se je ustavil. Ničesar ni razločil.

Mož z rumenim obrazom ga je prijel za roko. Paljal ga je čez dvorišče v še temnejšo vežo.

»Ali bo še dolgo trajalo?« je vprašal Biel, ki je postajal nezaupljiv.

Mož ni odgovoril. Na koncu veže pa je obstal.

»Ali smo že na mestu?« je vprašal Biel. Glas se mu je tresel. Nenadoma je spoznal, da je zašel v past.

Mož ga je gledal in se režal s svojimi rumenimi, zamazanimi zobmi. Odgovoril pa ni.

Nato pa je stopil tesno ob Biela.

Biel se je obupano ozrl okoli sebe. Obšel ga je silen strah. Na to možnost ni bil pomislil! Ni mislil pač na ničesar drugega kot na listine.

Mož ga je zgrabil za plašč in ga potisnil ob steno. Rumeni zobje so bili tesno ob Bielovem obrazu. »Daj denar!«

Biel ni spravil iz sebe niti glasu.

Z izurjenimi rokami je oni stikal za Bielovo denarnico. Hitro jo je našel. Ko je preštel denar, je njegov obraz preletelo škodoželjno rezanje. »Imel si le dva tisoč, ne?« je dejal porogljivo. »Ali si se morda uštel? Našel sem tri tisoč.«